

SMITTER ELITEN AF PÅ BREDDEN?

En opdateret analyse med danske data

Rasmus K. Storm, Trygve Laub Asserhøj og
Frederik Thomsen

Notat / December 2014

Idrættens
Analyseinstitut

Titel

Smitter eliten af på bredden? En opdateret analyse med danske data

Forfattere

Rasmus K. Storm, Trygve Laub Asserhøj og Frederik Thomsen

Udgave

1. udgave, København, december 2014

Pris

Notatet kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-92120-88-5

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af dette notat er tilladt med tydelig kildehenvisning.

SMITTER ELITEN AF PÅ BREDDEN?

EN OPDATERET ANALYSE MED DANSKE DATA

Indhold

Resumé	5
Indledning.....	6
Notatets struktur	6
Eksisterende forskning – et kort review	8
Seks konkrete event-eksempler - og spørgsmålet om Anja Andersen-effekten.....	13
Taekwondo VM.....	13
VM i brydning	14
VM i squash	15
EM i badminton 2008.....	15
VM i idrætsgymnastik i 2006.....	16
EM i bordtennis 2005	16
Opsamling: Flygtige effekter, hvis nogen overhovedet.....	17
Slagelse, Anja Andersen og Dream Team-effekten?	17
Inspirationseffekten blandt eliten.....	20
Inspirator/rollemodel for andre	21
Inspirationseffekten blandt bredden.....	22
Generelt er danskerne ikke inspireret, men nogle grupper er.....	22
Afføder interesse for elitesport i medierne aktivitet?	26
Den konkrete (medlems-)effekt af international sportslig succes.....	30
Hvilke sports- eller motionsformer dyrker de eliteinspirerede?.....	30
Fodbold.....	31
Internationale resultater.....	31
Håndbold	35
Opsamlende konklusion	37
Litteraturreferencer.....	47

Resumé¹

Det fremhæves ofte i pressen, blandt politikere eller ledere i klubber og specialforbund, at elitesportens resultater inspirerer bredden til at dyrke idræt eller sport. Når danske eliteatleter vinder medaljer ved de olympiske lege eller store internationale slutrunder, har det en inspirationseffekt på bredden, der resulterer i en øget idrætsdeltagelse eller en stigning i antallet af medlemmer i de danske idrætsforeninger og klubber.

Dansk og international forskning peger imidlertid på, at ideen om elitens afsmittende effekt på bredden kan problematiseres. Der synes ikke at være nogen automatik mellem de to størrelser. Selvom der i nogle tilfælde kan registreres øget interesse for specifikke sportsgrene efter gode danske eliteresultater, peger en stigende mængde forskning på, at andre faktorer end eliteinspirationen er den helt primære årsag til breddedeltagelse, ligesom decideret nedgang i breddedeltagelse i nogle tilfælde har fulgt gode eliteresultater.

Dette notat opsummerer kort den eksisterende forskning og angriber samtidig spørgsmålet om inspirationseffekten med de nyeste tilgængelige danske data. Notatet søger at bringe det eksisterende vidensniveau videre ved at stille følgende spørgsmål: Hvis der kan identificeres en 'inspirationseffekt' af elitens sportslige resultater, hvilken karakter har den da? Hvordan kommer den til udtryk? Og for hvem eller hvilke personer er den mest udtalt?

Notatets analyse viser, at det især er blandt unge og især blandt drenge (og unge mænd), at der synes at være en inspirationseffekt i forhold til idrætsdeltagelse. Effekten er imidlertid svær at genfinde i udviklingen af de konkrete medlemstal, hvilket synes at underbygge konklusionerne fra tidligere studier om, at en række andre faktorer end elitens resultater er de mest afgørende for den brede idrætsdeltagelse.

Hvis der er en reel inspirationseffekt, er den i praksis yderst marginal og gælder kun meget afgrænsede grupper af den danske befolkning.

¹ En kortere og omskrevet version af dette notatets resultater er også publiceret som bidrag til bogen: 'Elite sport and sport for all: bridging the two cultures?', Baily, R. & Talbot, M. (ed.), London: Routledge, 2015.

Indledning

Spørgsmålet om, hvorvidt elitesportens resultater har en gunstig effekt på breddedeltagelsen, har været debatteret i Danmark siden slutningen af halvfjerdserne. På trods af at tidligere forskning ikke har dokumenteret nogen klar sammenhæng mellem de to størrelser (se: Storm, 2011) synes idéen om elitens positive effekt i forhold til bredere idrætsdeltagelse at have bidt sig fast blandt politikere, idrætsledere og i pressen som en slags dominerende forståelsesramme for bredden og elitens relation.

Senest er det i international sammenhæng blevet fremført, at OL i London i 2012 samt vinter-OL i Sochi har haft en gunstig indvirkning på breddedeltagelsen i Storbritannien og Rusland, og herhjemme har kvindefodboldlandsholdets gode resultater ved EM 2013 i Norge givet forventninger om en øget medlemstilgang i Dansk Boldspil Union (DBU).

Forestillingen om elitens gunstige indvirkning på bredden lever med andre ord i bedste velgående, og spørgsmålet er, om der i virkeligheden noget om snakken? Når troen på elitens positive indvirkning er så indgroet, skyldes det så, at eliten med sin fascinationskraft reelt har en reklameeffekt? Hvor stor er den i givet fald? Og hvilken karakter har den?

Dette notat søger med udgangspunkt i tilgængelige danske data at kvalificere diskussionen af spørgsmålet om forholdet mellem eliten og bredden nærmere. Det samler op på den eksisterende forskning i spørgsmålet og giver en række nye analyser, der kan kvalificere debatten ved at give en bedre forståelse af spørgsmålet sammensatte karakter.

Notatets struktur

På denne baggrund følger notatet følgende struktur: Først gives med udgangspunkt i Storm (2011) et kort opsamlende review af den eksisterende danske og internationale litteratur om spørgsmålet om elitens afsmittende effekt på bredden.

Herefter vendes blikket specifikt mod Danmark, hvor tilgængelige danske data bringes i spil i en analyse af, i hvilken udstrækning eksisterer, og hvordan eliteinspirationseffekten i givet fald udmønter sig. Det sker først gennem en vurdering af, hvorvidt store sportsevents – der i praksis fungerer som reklamesøjle for specifikke sportsgrene – herhjemme kan siges at have bidraget til en øgning i idrætsdeltagelsen. Seks konkrete cases gennemgås, ligesom et ofte fremhævet eksempel på inspirations-effekten, den såkaldte 'Anja Andersen-effekt' i Slagelse, inddrages.

Herefter afdækkes det med udgangspunkt i Idans undersøgelse af befolkningens idrætsvaner (Laub & Pilgaard, 2013) samt det såkaldte 'SPLISS-projekt' (Storm & Jørgensen, 2013)², i hvilken udstrækning og hvordan hhv. befolkningen og danske topeliteudøvere selv angiver at være inspireret af elitens resultater.

² SPLISS-projektet ('Sport Policy Factors Leading to International Sporting Succes') er et internationalt komparativt forskningsprojekt, der søger at identificere årsagerne til international sportslig succes. Læs mere på www.spliss.net.

Dette leder frem til en analyse af udviklingen i medlemstal i en række specifikke idrætsgrene samt en dyberegående analyse inden for fodbold og håndbold, hvor inspirationseffekten ifølge danskernes egne svar inden for nogle specifikke alders- og køns kategorier synes størst.

Afsluttende opsummeres notatets analyseresultater og begrænsningerne heri, ligesom behovet for fremtidige analyser diskuteres kort³.

³ De inddragede data fra SPLISS-undersøgelsen og i særdeleshed undersøgelsen af danskernes motions- og idrætsvaner er ikke indsamlet med henblik på et specifikt studie af spørgsmålet om inspirationseffekten. Men man kan i varierende udstrækning anvende spørgsmål og data fra disse undersøgelser til at give et så godt billede af potentielle effekter som muligt. Det er i det lys, de kommende analyser skal ses. Analyserne af udviklingen af medlemstal giver – på baggrund af resultaterne fra analysen af danskernes egne angivelser angående eliteinspiration – en lidt bedre konkret måling på de eventuelle effekter.

Eksisterende forskning – et kort review⁴

Ifølge Storm (2011) viser den eksisterende forskning i spørgsmålet om elitens inspirations-effekt på bredden, at der ikke er nogen automatik mellem de to størrelser. Alle foreliggende danske undersøgelser eller rapporter, der underligger spørgsmålet en nærmere analyse (se: Ministeriet for Kulturelle Anliggender, 1974; Kulturministeriets eliteidrætsudvalg, 1983; Nielsen, 2002; KPMG Consulting, 2002; Storm & Almlund, 2006; Kjeldsen, 2008), kommer frem til den generelle pointe, at det er vanskeligt at se noget klart og generelt mønster i udviklingen i medlemstal i forbindelse med gode danske elitesportsresultater.

Sigende er Niensens (2002) pointe om, at *"Selvom der er nogle eksempler, der umiddelbart tyder på, at eliteidrætspræstationer giver sig udslag i forøget medlemstal (eller mindre fald i medlemstallet end i de øvrige år), er der klart flere tilfælde, der tyder på det modsatte, eller at reklameeffekten slet ikke kan aflæses"* (Nielsen, 2002, p. 220).

Desuden gælder det, at i de tilfælde, hvor der kan antydes en effekt, er effekten typisk kortvarig og aftager igen, ligesom de nævnte studier i flere tilfælde peger på, at andre faktorer, fx faciliteter, pris eller lign. spiller en rolle for den eventuelle positive udvikling i medlemstallene.

Internationalt foreligger der efterhånden også en større mængde af forskning, der belyser spørgsmålet systematisk. Et par af de mere interessante er Hindson et al. (1994) samt Hogan og Norton (2000), der analyserer hhv. new zealandske og australske forhold. Begge lande er strategisk satsende i forhold til elitesport og performer godt internationalt, hvad angår sportslige resultater (Storm & Nielsen, 2013).

Begge studier peger imidlertid på, at de gode sportslige resultater ingen eller endog decideret negativ effekt har haft på breddedeltagelsen: *"(...) we should not accept as a matter of fact that our elite sports success translates into motivation to become active among the rest of the population"* (Hogan & Norton, 2000, p. 216).

Af nyere studier af spørgsmålet skal endvidere nævnes Veal & Frawley (2009), der har set nærmere på udviklingen i idrætsdeltagelse i forbindelse med store events afholdt i Australien. Konkret er der set nærmere på deltagelsen før, under og efter de olympiske lege i Sydney i 2000, Rugby World Cup i 2003 og Commonwealth Games i Melbourne i 2006. I forhold til de olympiske lege i Sydney anfører forfatterne, at der ikke er noget entydigt billede, og at de idrætsgrene, der var i vækst efter Sydney, ikke var discipliner på det olympiske program (Veal & Frawley, 2009, p. 16). Faktisk var svømning den idrætsgren med størst tilbagegang efter OL i 2000, selvom det er den mest profilerede og mest succesfulde olympiske sportsgren i Australien. Andre prominente sportsgrene i tilbagegang var tennis og atletik.

⁴ Dette afsnit er et kort oprids af Storm (2011), hvortil der i øvrigt henvises. Der er i denne sammenhæng tilføjet resultater fra enkelte nye studier af emnet.

Et andet studie af Sydney-legene foretaget af Cashman, Toohey, Darcy, Symons & Stewart (2004) peger herunder på, at der ikke var nogen positive effekter at spore på sportsdeltagelsen bortset fra et mindre opadgående, men hurtigt aftagende hop i deltagelsesgraden omkring 2000. Den aktive deltagelsesgrad målt 12 måneder efter legene indikerer faktisk, at færre var aktive efter legene end før. Således lå deltagelsesgraden i 1998 og 1999 på 28,9 pct. i befolkningen, mens den i 2001 var faldet til 23,5 pct. (Cashman, Toohey, Darcy, Symons, & Stewart, 2004, p. 8; Murphy & Bauman, 2007, p. 194).

Veal & Frawley (2009) peger imidlertid på ét eksempel, hvor der tilsyneladende har været en klar effekt. Det drejer sig om udviklingen i den generelle deltagelse i rugby, der steg efter Australien var vært ved Rugby World Cup i 2003 (Veal & Frawley, 2009, p. 25). Derimod kunne der ikke registreres effekter i forhold til afholdelse af Commonwealth Games i 2006, om end det ifølge Veal & Frawley ikke kan afvises, at eventen kunne have forhindret en større nedgang end den, som den generelle nedgang i breddedeltagelsen udviser i perioden 2005-2007. Således fremgår det, at alle stater i Australien – herunder staten, hvor Commonwealth Games blev afholdt (Victoria) – på nær én oplevede fald i deltagelsen i perioden (Veal & Frawley, 2009, pp. 26-27). Ser man nærmere på faldet inden for de sportsgrene, der er på programmet i Commonwealth Games, er faldet dog mindre end i idrætsgrene udenfor, hvilket kunne tyde på, at Commonwealth Games har modvirket en nedgang.

I forhold til en analyse af britiske forhold peger Coalter (2004) på, at ideen om en sammenhæng mellem elitens resultater og breddens deltagelse ikke bare virker fjernt fra virkeligheden, konkret har væksten i idrætsdeltagelse blandt englænderne været i idrætsgrene og motionsformer, der ikke er på det olympiske program (Coalter, 2004, pp. 94-96). Endvidere gennemgår Coalter en række internationale undersøgelser og studier og sammenfatter svaret på spørgsmålet om, hvorvidt store sportsbegivenheder som fx de olympiske lege har nogen positiv effekt i forhold til befolkningens idrætsdeltagelse, således:

“Most of the evidence quoted here suggests that major sporting events have no inevitably positive impacts on levels of sports participation. Further, many of the implicit assumptions about stimulating participation (sporting role models, ‘trickle down effects’, media coverage) are at best simplistic as single variable theories of behavioral change. While events such as the Olympic Games may have some role to play, this is only as part of a much more systematic and strategic developmental approach.”

(Coalter, 2004, p. 105).

Denne argumentation afviser på den ene side ikke, at store sportsevents kan have en betydning i forhold til idrætsdeltagelse generelt, men den peger imidlertid samtidig på, at det kun er en del af forklaringen, hvis konkrete indhold skal findes i et komplekst samspil mellem en række påvirkende faktorer. Der er som nævnt ingen automatik (Coalter, 2004, p. 99), og skal det lykkes, kræver det ifølge Coalter en massiv indsats på mange områder. Nogenlunde samme konklusion kommer Weed et al. (2008) frem til. Her anføres det, at man på baggrund af et større litteraturstudie må sige, at der er uklar dokumentation for generelle effekter af såvel afholdelse af store sportsevents som af gode elitemæssige resultater.

Nogle studier anfører en positiv effekt, men typisk er effekten kortsigtet og får primært allerede aktive til at deltage i andre eller flere typer af aktiviteter end dem, de allerede var aktive inden for (Weed, Coren, & Fiore, 2008, pp. 9, 26). Desuden anfører forfatterne, at deres gennemgang tyder på, at store sportsevents og gode internationale sportslige resultater i kombination med andre faktorer kan have en effekt, men vi kender ikke samspillet konsekvenser, og vi forstår ikke de forskellige mulige baggrundsvARIABLES forskellige bidrag.

Mere specifikt er effekterne af det skotske kvindelandsholds curling succes ved vinterlejerne i Salt Lake City (hvor det blev til guld) samt den efterfølgende succes (guld) ved verdensmesterskaberne i Bismarck, Canada, blevet undersøgt (MORI, 2004). Overordnet konkluderes det, at det er meget usandsynligt, at den generelle deltagelse påvirkes af international sportslig succes – selvom den øgede medieinteresse havde en gunstig effekt: *"This suggests that overall participation in sport by the Scottish population is unlikely to be directly affected by success on the world stage"* (MORI, 2004, p. 24).

Overordnet set peger rapporten dermed på, at en række andre faktorer end de medie- og resultatmæssige spiller den største rolle.

I studiet 'Sport Heroes and Mass Sports Participation – The (double) Paradox of the German Tennis Boom' (Feddersen, Jacobsen, & Maening, 2009) når forfatterne ligeledes frem til, at internationale sportslige resultater ikke har nogen dokumenterede effekter på bredthedeltagelsen. Selvom tysk tennis havde medlemsfremgang blandt voksne spillere i perioden med international tysk tennisdominans, dvs. efter, at Boris Becker i 1985 som blot 17-årig vandt Wimbledon, og navne som Steffi Graf og Michael Stich fulgte efter med topsuccesser, viser studiet imidlertid, at væksten var lavere i forhold til medlemsfremgangen i en kontrolgruppe af andre olympiske sportsgrene. Dermed konkluderer forfatterne, at man ikke kan tilskrive den absolutte fremgang blandt voksne motionsspillere en såkaldt 'Boris Becker-effekt'. For ungdommens vedkommende fandt Feddersen et al. (2009) heller ikke nogen effekter.

En anden variant af spørgsmålet om, hvorvidt elite eller afholdelsens af store sportsevents skaber breddedeltagelse, er argumentet om afledede økonomiske, sociale eller sundhedsmæssige effekter, der således tilfører yderligere positive effekter til den første: Ikke nok med, at eliten skaber bredere deltagelse, den skaber også forbedret sundhed, øget social integration eller har forskellige (positive) økonomiske effekter. Et af de mere systematiske studier, der er foretaget af dette udvidede spørgsmål, er gennemført af et større forskerhold med skotske Gerry McCartney (McCartney et al., 2010) i spidsen. Her gennemgås 55 studier, der på forskellige måder behandler spørgsmålet om afledte effekter i bred forstand i forhold værtsnationers befolkninger⁵.

⁵ Studiet delte den undersøgte forskning op i ni kategorier: sundhed, rekreationseffekter, transport og miljø, kriminalitet, 'housing', demografi, frivillighed, kultur, erhverv og turisme.

Samlet set konkluderes det, at set over hele spektret af studier kan man hverken be- eller afkræfte forventninger om sundheds- eller samfundsøkonomiske fordele for befolkningen i værtslandet af større idrætsbegivenheder, og det påpeges dermed også, at man ikke kan forvente nogen automatik i forhold til at få eventuelle positive effekter af eksempelvis de olympiske lege i London i 2012 eller Commonwealth Games i 2014 (McCartney et al., 2010, p. 7). Dette er i overensstemmelse med de generelle indtryk af de ovenfor gennemgåede studier.

Af mere aktuel karakter skal i denne sammenhæng også nævnes det i forhold til norsk skisport gennemførte studie af Dag Vidar Hanstad og Eivind Skille (Hanstad & Skille, 2010). Her kigger forfatterne nærmere på spørgsmålet og konkluderer i overensstemmelse med den øvrige litteratur, at der ikke synes at være en effekt af gode elitesportsresultater på bredden. Man kan måske tale om, at elitesport kan bidrage indirekte i den forstand, at de økonomiske indtægter eller den reklame, som et givent specialforbund eller en sport måtte opnå som følge af gode sportslige resultater eller ved at afholde en event, kan bruges aktivt til at styrke bredden. Men igen synes der ikke at være nogen automatik.

Et studie, der til gengæld synes at bekræfte en sammenhæng mellem interesse for sport og deltagelse, her tv-sportskigning samt overværelse af store sportsevents – er et nyere studie af Peter Dawson og Paul Downward: 'Participation and media coverage in sport: some initial insights' (Dawson & Downward, 2011).

Forfatterne finder på baggrund af data fra en engelsk befolkningsundersøgelse (af personer over 16 år) indsamlet i perioden 2005–2008, at hvor der en stærk negativ sammenhæng mellem tv-sening generelt og fysisk aktivitet, så er der faktisk en positiv sammenhæng mellem sports-tv-sening og deltagelse (Dawson & Downward, 2011, p. 28). Har respondenterne i undersøgelsen overværet en sportsevent inden for de seneste fire uger, synes dette dog at virke endnu mere positiv ind på deltagelsesniveauet. Analysen siger imidlertid ikke noget entydigt om, i hvor lang tid effekten virker, eller hvad der er årsag og virkning – altså om det er i forvejen aktive, der generelt har en forøget tendens til at se meget sport, eller om det er sportskiggeriet i sig selv, der direkte skaber et øget fysisk aktivitetsniveau⁶. Under alle omstændigheder anføres der dog at være en vis samtidighed (komplementaritet) mellem fysisk aktivitet og sportssening (Dawson & Downward, 2011, p. 38).

Afslutningsvist anfører forfatterne, at de i analysen afdækkede forhold måske i virkeligheden peger på, at sportsinteresserede forbruger sport såvel aktivt som ved at kigge på. Er man fysisk aktiv, vil man også se mere sport og gå til flere events, fordi sport generelt set interesserer én. Og omvendt.

Et studie, der peger i anden retning, er foretaget af Hamer et al. (2014) blandt et repræsentativt udsnit af ældre (55+) briter. Det viser, at justeret for alder, køn, rygning, alkoholfor-

⁶ Pilgaard (2009, p. 249ff) konkluderer således, at med højt aktivitetsniveau følger også en øget interesse for mediesport. Derfor er det meget tænkeligt, at der reelt er tale om samme årsags-/virkningsforhold i den engelske undersøgelse, selvom forfatterne ikke præcist afklarer det.

brug og en række andre faktorer øges risikoen for overvægt blandt personer, der ser tv-sport.

Kønsmæssigt er der isoleret set en forskel derhen, at risikoen for overvægt blandt personer, der ser tv-sport, er størst blandt mænd.

Dermed kommer Hamer et al. (2014) til den modsatte konklusion, hvad angår sammenhæng mellem tv-sening, gode internationale sportsresultater og øget breddeidrætsaktivitet end Dawson og Downward (2011) og ender med at konkludere, at det er betænkeligt at bruge sundhedsargumenter som løftestang for at afholde store sportsevents. I hvert fald stiller studiet kraftigt spørgsmålstegn ved, om der er nogen relation i forhold til ældre befolkningsgrupper. Det synes der ikke at være.

Afslutningsvis skal det nyeste studie af spørgsmålet i forhold til specifikke udviklinger i medlemstal foretaget af De Bosscher et al. (De Bosscher, Sotiriadou, & van Bottenburg, 2013) med fokus på Flandern nævnes. Det sammenholder et indeks for sportslige resultater med udviklingen i medlemstal i 20 sportsgrene. I overensstemmelse med den øvrige litteratur er konklusionen, at der ikke er noget konsistent billede. Analysen giver ikke "*clear evidence to support the existence of a trickle down effect*" (De Bosscher et al., 2013, p. 14).

Det betyder ikke, at der ikke kan være en effekt, men den er ikke direkte og automatisk, ligesom en række andre faktorer formentlig spiller ind på udviklingen i idrætsdeltagelsen (De Bosscher et al., 2013, p. 15).

I stedet for vedblivende at undersøge spørgsmålet om en automatik mellem elite og bredde, der ikke findes, må den fremtidige forskning ifølge forfatterne derfor koncentrere sig om at undersøge, under hvilke specifikke omstændigheder den eventuelt måtte opstå.

I de kommende analyser vil vi søge at dreje fokus i den retning. Forinden vil vi imidlertid søge at afdække relationen lidt mere overordnet med danske data.

Som vi skal se, er analysen af danske forhold i overensstemmelse med de tidligere danske analyser og den internationale forskning og peger på fraværet af automatik. Stiller man spørgsmålet om, under hvilke omstændigheder den eventuelt alligevel viser sig, er svaret, at den primært synes at ramme særlige (unge) aldersgrupper og drenge og (unge) mænd.

Den nærmere analyse viser dog, at effekten, der primært kan måles i befolkningens egne svar om, hvorvidt de er inspireret af sportsstjerner i medierne til at dyrke sport eller motion, er svær at genfinde i udviklingen i danske medlemstal.

Seks konkrete event-eksempler – og spørgsmålet om Anja Andersen-effekten

En variant af ideen om, at eliten inspirerer bredden til at dyrke idræt og sport, handler om store sportsevents positive bidrag. I det følgende kigger vi nærmere på en række store internationale sportsevents afholdt på dansk jord med henblik på at efterprøve, om der kan registreres nogen effekter af de relativt højt profilerede events. Det danske sportsår i 2009 er i fokus, da der var tale om en ambitiøs satsning, hvor dansk idræt blev sat på dagsordenen gennem afholdelse af en række store internationale slutrunder og sportsevents herhjemme. Hvad var de medlemsmæssige effekter?

Vi kigger i første omgang på tre events: VM i taekwondo, VM i brydning og VM i squash. Med henblik på at vurdere udviklingen i lidt større forbund kigger vi også lidt længere tilbage og vurderer medlemseffekten ved EM i badminton 2008, VM i idrætsgymnastik i 2006 samt EM i bordtennis i 2005⁷.

Taekwondo VM

Betragter man DIF's medlemsstatistik, der i taekwondos tilfælde frem til 2010 er blevet opgjort 1. marts hvert år, byder udviklingen fra 2009 til 2010 på et fald fra 6.477 til 6.177 medlemmer – i alt et fald på 278 medlemmer. Målt små fem måneder efter VM var der altså en nedgang på lidt over 4 pct. af medlemmerne at spore. Gør man imidlertid udviklingen op med tal fra Dansk Taekwondo Forbunds egen medlemskontingentregistrering kommer et mere positivt billede frem.

Tabel 1: Udviklingen i medlemstal i taekwondo, 2006-2010

År	Antal	Vækst i forhold til forrige år i procent	Vækst i forhold til forrige år i absolutte tal	Andel af den normalt idrætsaktive del af befolkning i promille (7-70 år)	Vækst i 'market share' (andel af befolkning) i forhold til forrige år
2006	5.981			1,3	
2007	6.554	9,5 %	573	1,5	9,1 %
2008	6.836	4,3 %	282	1,5	3,7 %
2009	7.340	7,0 %	504	1,6	6,7 %
2010	8.122	10,7 %	782	1,8	10,3 %

Som det fremgår, viser udviklingen en vækst på lidt over 10 procent fra 2009, hvor VM blev afholdt, til 2010. Dette indikerer selvsagt, at der synes at være en effekt af eventen, men i forhold til udviklingen i de øvrige år, især mellem 2006 og 2007, er den imidlertid ikke voldsomt meget større.

⁷ Der fokuseres på events afholdt inden 2010, hvor DIF ændrede opgørelsesmetode i sine medlemsstatistikker. Tal efter 2010 er vanskelige at sammenligne med tal, fra før man ændrede opgørelsesmetode. Til og med 2010 opgøres medlemstal ved at opgøre antallet af medlemmer på en specifik skæringsdato. Efter 2012 opgøres antallet af medlemmer ved en optælling af, hvor mange medlemmer der har været medlem i mindst tre måneder i løbet af kalenderåret.

Den generelle positive udvikling i taekwondoklubberne over hele den skitserede periode må nok ses som at bidrage med den største forskel. Forholder man samtidig tallene til den generelle udvikling i befolkningstallet i det, man kan kalde den idrætsaktive del af befolkningen, sker der en marginalt mindre stigning, hvilket også fremgår af tabellen ovenfor⁸.

Stigningen fra 2009 til 2010 er der dog stadig, også målt efter denne 'market share' metode, hvor man kigger efter hvor stor en andel af befolkningen, der er engageret medlemsmæssigt⁹.

Det er dog stadig gældende, at fremgangen fra 2006 til 2007, hvor der ikke var en event til at øge medlemstallet med, er næsten lige så stor som fra 2009 til 2010. Her kan VM som isoleret effekt kun forklare en lille del, hvis nogen overhovedet.

VM i brydning

I brydning er den bedste tilgængelige statistik DIF's medlemstal. Her viser udviklingen et generelt fald i medlemmer fra 2006 til 2010. Tallene er opgjort 1. januar. Tre måneder efter VM i Herning (1. januar 2010) havde forbundet fået i alt otte nye medlemmer i forhold til 1. januar 2009.

Det er vanskeligt på den baggrund at se den store effekt, medmindre det viser sig, at væksten efterfølgende har været kraftig. Det er desværre ikke til at svare præcist på, da DIF som nævnt har ændret opgørelsesmetode for medlemstal i 2010. Korrigeres for udviklingen i befolkningstilvæksten er der fald i medlemstilgangen alle år i den opgjorte periode, også efter eventen.

Tabel 2: Udviklingen i medlemstal i brydning, 2006-2010¹⁰

År	Antal	Vækst i forhold til forrige år i procent	Vækst i forhold til forrige år i absolutte tal	Andel af den normalt idrætsaktive del af befolkning i promille (7-70 år)	Vækst i market share (andel af befolkning) i forhold til forrige år
2006	2.376			0,5	
2007	2.053	-13,6 %	-323	0,5	-13,9 %
2008	2.054	0,01 %	1	0,5	-0,3 %
2009	1.857	-9,6 %	-197	0,4	-10,1 %
2010	1.865	0,4 %	8	0,4	-0,2 %

⁸ Udviklingen i medlemstallene ses i forhold til udviklingen i befolkningen i aldersgruppen 7-70 årige, der må anses som værende den gruppe af mennesker, som normalt vil kunne inspireres til at blive idrætsaktive.

⁹ Denne tilgang måler, om der er vækst i andelen af befolkningen, da en vækst i medlemstal ikke nødvendigvis behøver at være udtryk for en reel stigning, hvis befolkningstallet vokser forholdsmæssigt mere end medlemstallene.

¹⁰ Kilde: DIF's medlemsstatistik i brydning opgjort pr. 1. januar.

VM i squash

Heller ikke VM i squash, der blev afholdt i september 2009 i Odense, viser umiddelbart nogen positiv effekt på squashmedlemstallet¹¹.

Tabel 3: Udviklingen i medlemstal i squash, 2006-2010

År	Antal	Vækst i forhold til forrige år i procent	Vækst i forhold til forrige år i absolutte tal	Andel af den normalt idrætsaktive del af befolkning i promille (7-70 år)	Vækst i 'market share' (andel af befolkning) i forhold til forrige år
2006	7.107			1,6	
2007	6.578	- 7,4 %	-529	1,5	-7,8 %
2008	7.369	12,0 % ¹²	791	1,6	11,4 %
2009	6.857	-6,9 %	-512	1,5	-7,5 %
2010	6.191	- 9,7 %	-666	1,4	-10,0 %

Som det fremgår, er medlemstallet målt fire måneder efter eventen faldet med 9,7 procent i forhold til samme skæringsdato i 2009. Faldet i medlemmer under 19 år er endog procentmæssigt større: Fra 905 i 2009 til 761 i 2010 svarende til et fald på 15,9 procent i samme periode. Det kan dog ikke – som i forbindelse med brydning – afvises, at effekten slår igennem senere.

Under alle omstændigheder virker det dog urealistisk, at VM skulle give en stor modsatrettet effekt i forhold til den generelle nedgang i hele perioden. Korrigeret for befolkningsudviklingen er faldende i nedgangsårerne en smule større og opgangen i fra 2007 til 2010 lidt mindre.

EM i badminton 2008

Kigger vi på EM i Badminton, der blev afholdt i april 2008, viser nedenstående et generelt fald for medlemmer totalt, men et lille positivt spring op efter eventen. Dette kunne tyde på en marginal medlemseffekt af eventen, men korrigeres for udviklingen i befolkningen, er der også tale om et fald fra 2008 til 2009¹³. Numerisk set sker der desuden allerede året efter et mærkbart fald i antallet af medlemmer, der ligger på linje med det generelle fald i medlemmer, som dansk badminton har oplevet siden 1990'erne.

Ifølge et notat fra Danmarks Idrætsforbund (Kirkegaard & Fester, 2013) er antallet af medlemmer i dansk badminton generelt i fald og har været det gennem mange år, og det kan en event som EM tilsyneladende ikke ændre ved.

¹¹ Kilde: DIF's medlemsstatistik i squash opgjort 31.januar.

¹² Kan til en vis udstrækning forklares af indvielsen af Odense Squash Center (Odense Squash Club), der alene fra 2007 (196 medlemmer) til 2008 (394 medlemmer) oplever en vækst på godt og vel 100 procent.

¹³ Inddrages DGI's medlemsstatistik i analysen, finder vi, at der ligeledes sker et lille positivt opsving efter eventen, men allerede fra starten af 2009 falder tallet igen, ligesom 2010 også byder på yderligere fald.

Tabel 4: Udviklingen i medlemstal i badminton, 2006-2010¹⁴

År	Antal	Vækst i forhold til forrige år i procent	Vækst i forhold til forrige år i absolutte tal	Andel af den normalt idrætsaktive del af befolkning i promille (7-70 år)	Vækst i 'market share' (andel af befolkning) i forhold til forrige år
2006	111.733			23,6	
2007	104.514	-6,5 %	-7.219	22,4	-4,8 %
2008	99.935	-4,4 %	-4.579	22,4	0,0 %
2009	100.508	0,6 %	573	21,5	-4,2 %
2010	96.870	-3,6 %	-3.638	N/A	N/A

VM i idrætsgymnastik i 2006

Et eksempel på en decideret nedgang på trods af en stor international event er udviklingen i medlemstallene i gymnastik. Som det fremgår af nedenstående, falder medlemstallet over hele perioden, og der er ingen positiv effekt at spore efter eventen, der blev afholdt i Aarhus i oktober 2006. Samme billede er gældende når der udregnes bevægelse i 'market share' (andel af normalbefolkningen).

Tabel 5: Udviklingen i medlemstal i gymnastik, 2005-2009¹⁵

År	Antal	Vækst i forhold til forrige år i procent	Vækst i forhold til forrige år i absolutte tal	Andel af den normalt idrætsaktive del af befolkning i promille (7-70 år)	Vækst i 'market share' (andel af befolkning) i forhold til forrige år
2005	153.916			34,83	
2006	132.996	-13,6 %	-20.920	29,98	-13,9 %
2007	126.222	-5,1 %	-6.774	28,34	-5,5 %
2008	120.783	-4,3 %	-5.439	26,97	-4,9 %
2009	112.251	-7,1 %	-8.000	24,91	-7,6 %

I dette tilfælde giver det også mening at forholde udviklingen til DGI's medlemstal, da dette er den største og mest betydende idrætsgren i DGI-familien. Her kan der i modsætning til nedgangen i DIF-tallene ses en vækst på 2 pct., men skulle denne vækst være relateret til VM, er den lige så hurtigt væk, som den kom. Allerede i 2008 er medlemstallet i DGI-regi faldet, og selvom det ikke er så kraftigt som væksten fra 2006 til 2007 modsvarer den lille samlede vækst ikke det relativt store fald i DIF's gymnastikmedlemstal, der også fortsætter i 2008. Samlet set kan man dermed ikke tale om nogen positiv effekt af VM.

EM i bordtennis 2005

Samme indtryk som i forbindelse med EM i badminton 2008 fås, hvis man kigger på EM i bordtennis, der blev holdt i april 2005 i Århus. Fra 2005 til 2006 stiger antallet af medlem-

¹⁴ DIF medlemsstatistik opgjort 1/12 (tal for 2010 er ifølge DIF's medlemsadministration opgjort d. 1/12 2009 og tilsvarende i øvrige år). I forhold til vækst i market share er medlemstal for 2007 derfor sammenlignet med befolkningstal for 2006 og så fremdeles.

¹⁵ Kilde: DIF's medlemsstatistik.

mer således med 2,3 procent, men allerede året efter begynder det at falde igen. I 2008 er tallet yderligere faldet. Skulle der således være en effekt af eventen er den lille, og den aftager hurtigt igen. Det samlede fald i 2007 og 2008 udligner således næsten det indhentede i 2005. Samme indtryk fås, hvis man korrigerer for befolkningsvækst. Her følger de procentvise stigninger og fald udviklingen i medlemstallene.

Tabel 6: Udviklingen i medlemstal i bordtennis, 2003-2008¹⁶

År	Antal	Vækst i forhold til forrige år i procent	Vækst i forhold til forrige år i absolutte tal	Andel af den normalt idrætsaktive del af befolkning i promille (7-70 år)	Vækst i 'market share' (andel af befolkning) i forhold til forrige år
2003	8.423			1,92	
2004	8.262	-1,2 %	-161	1,88	-2,3 %
2005	9.824	18,9 %	1.562	2,22	18,4 %
2006	10.117	2,3 %	293	2,28	2,6 %
2007	8.970	-11,3 %	-1.174	2,01	-11,7 %
2008	8.666	-3,4 %	-304	1,93	-3,9 %

Tages DGI's medlemstal med i betragtningen, synes effekten kun mere uklar. Udover, at der i DGI regi ikke kan spores noget positivt opsving efter eventen, opleves her et fald i medlemstal i såvel 2005 som 2006 og 2007 på i alt 926 medlemmer.

Opsamling: Flygtige effekter, hvis nogen overhovedet

Samlet set giver ovenstående ikke noget videre positivt billede af de afholdte events' medlemseffekter. I taekwondos tilfælde kan der med en vis rimelighed tales om en effekt, men den er ikke markant større end tidligere års fremgang, ligesom fremgangen formentlig også er påvirket af andre faktorer. Det er tvivlsomt om en eventuel stigning i medlemstal i så fald kan henledes direkte til de respektive events.

Slagelse, Anja Andersen og Dream Team-effekten?

Ligesom i forhold til events er det ofte blevet fremført, at Anja Andersens Dream Team, der satte Slagelse på landkortet i tiåret efter årtusindskiftet (Slagelse FH anført af Anja Andersen rykkede op i sæsonen 2000/01) havde en enorm betydning for byen. Men på, hvilken måde? Breddemæssigt er indtrykket broget og tyder ikke på nogen nævneværdig elite-effekt.

Ser man overordnet på medlemsudviklingen fra 2001 til 2011 i Slagelse FH, viser udviklingen en mindre stigning over hele perioden på godt 21 medlemmer svarende til en procentvis vækst på 6 pct. Væksten synes ganske vist at toppe i 2008, hvor Anja efterfølgende takker af og forlader Slagelse. Er dette effekten, er der altså tale om en medlemsmæssig total vækst på i alt 39 medlemmer svarende til 11 pct.

¹⁶ Kilde: DIF's medlemsstatistik (opgjort 1/3).

Set i lyset af, at Slagelses Dream Team meget hurtigt byggede sig op til at blive et verdens bedste klubhold – blandt andet blev det til tre Champions League-titler (2004, 2005 og 2007), tre danske mesterskaber (2002/03, 2004/05 og 2006/07) og en pokaltitel (2002) – er dette imidlertid ikke nogen voldsom effekt. Snarere yderst beskedent, hvis man tager den voldsomme medieomtale (se fx: Hedal, 2006; Storm & Almlund, 2006) og de imponerende internationale sportslige resultater i betragtning.

Tabel 7: Udviklingen i medlemstal i Slagelse FH, 2001-2011¹⁷

Dato	År	Medlemmer i alt	Stigning/fald siden sidste skæringsdato	Absolut	Drenge <18	Stigning/fald siden sidste skæringsdato	Piger <18	
06-dec	2001	357			93		96	
06-dec	2002	366	2,5 %	9	95	2,2 %	80	-16,7 %
01-jan	2003	393	7,4 %	27	111	16,8 %	109	36,3 %
01-jan	2004	380	-3,3 %	-13	79	-28,8 %	128	17,4 %
01-jan	2005	408	7,4 %	28	98	24,1 %	149	16,4 %
01-jan	2006	407	-0,2 %	-1	108	10,2 %	139	-6,7 %
01-jan	2007	383	-5,9 %	-24	97	-10,2 %	103	-25,9 %
01-jan	2008	396	3,4 %	13	118	21,6 %	120	16,5 %
01-jan	2009	381	-3,8 %	-15	118	0,0 %	109	-9,2 %
01-jan	2010	378	-0,8 %	-3	162	37,3 %	146	33,9 %
01-jan	2011	378	0,0 %	0	164	1,2 %	146	0,0 %

Dykker man tættere i tallene, kan man dog godt få en fornemmelse af, at visse segmenter af det samlede medlemsbillede i klubben oplever en noget større effekt, end når man betragter klubben som helhed.

Gruppen af piger under 18 år, der godt kunne tænkes at se de internationale stjerner på Dream Team holdets som forbilleder, vokser således ganske pænt i år, der falder sammen med Dream Teams sportslige succeser på den danske og internationale scene. Som det fremgår, er især væksten fra 2002 til 2005 stor.

Er dette en Anja Andersen-effekt er den imidlertid flygtig. Man bør således hæfte sig ved, at allerede i 2007 efter adskillige internationale triumfer og danske mesterskaber er den målgruppe, der intuitivt ville være mest påvirkelig af eliteeffekten medlemsmæssigt faldet igen og samlet set kun vokset med syv medlemmer siden starten af måleperioden. Med så meget elitesucces og mediefokus er dette næppe en inspirations- eller breddeeffekt, der er værd at skrive hjem om.

Endvidere forekommer det underligt, at denne medlemsgruppe efter eliteholdets nedrykning fra den danske kvindelige – hvor Anja Andersen for længst har forladt projektet, og

¹⁷ Kilde: Infosport.dk: Medlemstal for Slagelse FH 2001-2011.

klubben oven i købet i den efterfølgende sæson ender på en beskedent 10. plads i 1. division – oplever sin andenstørste medlemsstigning i perioden på næsten 34 procent.

Uden for rampelyset og kameraernes snurren og uden pokaler eller internationale verdensstjerner som reklamesøjler for klubbens aktiviteter kan klubben altså alligevel øge bredden næsten på linje med den stigning samme segmentgruppe oplever i forbindelse med klubbens første succeser i starten 2000-tallet.

At elite per automatik skaber bredde er med andre ord at en sandhed med modifikationer – også i tilfældet med Slagelses Dream Team. Selvom der ganske vist synes at komme en vis effekt i forbindelse med klubbens første triumfer – og antager vi, at den mere eller mindre direkte er relateret til klubbens Anja Andersen projekt – er den meget flygtig og yderst beskedent. Set i forhold til, hvilken medlemsudvikling man ser uden nogen videre reklamehjælp fra elitesiden, forekommer det ikke proportionalt at trække eliteeffekten frem i denne sammenhæng.

Set i sammenhæng med de ovenstående eventeksempler synes der med andre ord ikke at være noget klar afsmittende effekt på bredden. Nedenfor skal der ses nærmere på, om danskerne direkte adspurgte selv angiver at være blevet inspireret af elitesport eller elitesportsstjerner til at dyrke idræt eller sport.

Inspirationseffekten blandt eliten

Inden vi ser nærmere på breddens inspiration, skal vi først se nærmere på spørgsmålet om inspirationseffekten blandt eliteudøverne. Det er nemlig behandlet direkte i Storm & Jørgensen (2013) som en del af den eliteatlet-spørgeskemaundersøgelse, der blev gennemført i forbindelse med SPLISS-projektet. Undersøgelsen omfatter kun Team Danmark-støttede eliteatleter, så eliteatleter uden for støttekonceptet ville muligvis have svaret anderledes, men svarene fra undersøgelsen viser, at direkte adspurgte om, hvilke personer der har inspireret udøverne til at dyrke deres respektive sportsgren, svarer 75,8 pct. nej til, at de var inspireret af andre eliteudøvere. Her virker forældre mere betydende. Det kan ses i nedenstående tabel.

Fraværet af inspiration i forbindelse med, at udøverne er begyndt at dyrke deres respektive idrætsgren, betyder på den anden side ikke, at mange eliteatleter senere i karrieren ikke er blevet inspireret til at dyrke elitesport eller intensivere træningen ved at se andre eliteatleter præstere på højt niveau. Som det fremgår af det efterfølgende spørgsmål, svarer 53,3 pct. således ja til udsagnet om, at andre eliteatleter inspirerede dem til at træne mere intenst, ligesom 55,4 pct. svarer ja til, at de blev inspireret af andre eliteatleter til at blive eliteudøver inden for den idræt, de dyrkede.

Tabel 8: Har følgende personer inspireret dig til at begynde at dyrke din sportsgren? (N=231)

	Ja	Nej
Forældre	47,6 %	52,4 %
Venner	32,0 %	68,0 %
Klubtrænere	24,7 %	75,3 %
Eliteatleter	24,2 %	75,8 %
Ingen	6,9 %	93,1 %
Lærere	3,9 %	96,1 %
Var andre eliteatleter inspiration for dig som ungt talent...	Ja	Nej
Til at træne min idræt på højt niveau, og dermed blive eliteudøver?	55,4 %	44,6 %
Til at træne mere intenst?	53,3 %	46,8 %
Til at leve mit liv på en bestemt måde?	30,7 %	69,3 %
Til at vælge min nuværende eliteidræt?	18,6 %	81,4 %
Til at begynde at dyrke en bestemt idræt?	14,3 %	85,7 %
Til at bruge en bestemt type udstyr?	12,1 %	87,9 %
Til at købe et bestemt tøjmærke?	3,0 %	97,0 %

Dermed synes inspirationen fra andre eliteatleter at være større, når først udøverne har valgt at dyrke en specifik sport. Her betyder det tilsyneladende mere for eliteatleterne at lade sig inspirere i forhold til at træne mere intenst og med henblik på at komme op på højt niveau, end inspiration fra andre eliteatleter betyder noget for valg af idrætsgren i første omgang.

Inspirator/rollemodel for andre

Lidt modstridende er det dog, at eliteudøverne i SPLISS-undersøgelsen i større udstrækning ser sig selv som rollemodeller, der inspirerer andre, end de selv mener, at de er blevet inspireret. Mere end tre fjerdedele (76,1 pct.) af eliteatleterne angiver, at de ser sig selv som inspirator for andre unge idrætsudøvere. 9,6 pct. svarer 'Nej' og 14,2 'Ved ikke'. Det fremgår af nedenstående tabel.

Man kan dog tolke dette som, at eliteatleterne ser sig som rollemodeller i forhold til potentielle eliteudøvere, der allerede er i gang med at dyrke sport, og i mindre grad for unge, der ikke dyrker sport. Det kan også tænkes, at mange eliteudøvere i deres svar blot gentager en udbredt forestilling om eliteidrættens inspirationskraft. Selv om man måske ikke selv blev inspireret af andre eliteudøvere til at begynde på en idrætsgren, kunne andre i princippet godt blive det.

Tabel 9: Ser du dig selv som en rollemodel, der inspirerer unge idrætsudøvere?

	Frekvens	Pct.
Ja	150	76,1 %
Nej	19	9,6 %
Ved ikke	28	14,2 %
Total	197	100,0 %

Sådanne mulige fortolkninger af svarene er dog spekulative, og yderligere undersøgelser er påkrævet for at svare mere præcist på, hvorfor udøverne svarer, som de gør.

Inspirationseffekten blandt bredden

I forbindelse med den indledende del af dette notats gennemgang af eksisterende forskning blev studiet af Dawson og Downward (2011) nævnt. Heri analyserer forfatterne aktivitetsniveauet blandt personer, der ser tv-sport i forhold til personer, der ser (meget) tv, men ikke (tv)sport.

En variant af analysen opstillet i nævnte studie kan opstilles via data fra undersøgelsen af danskernes motions- og idrætsvaner, der nyligt er blevet gennemført herhjemme (Laub & Pilgaard, 2013). Her er der spurgt til forhold omkring befolkningens idrætsdeltagelse, herunder om respondenterne er blevet inspireret til at dyrke idræt eller sport ved at følge elitesport eller se sportsstjerner i medierne.

Generelt er danskerne ikke inspireret, men nogle grupper er

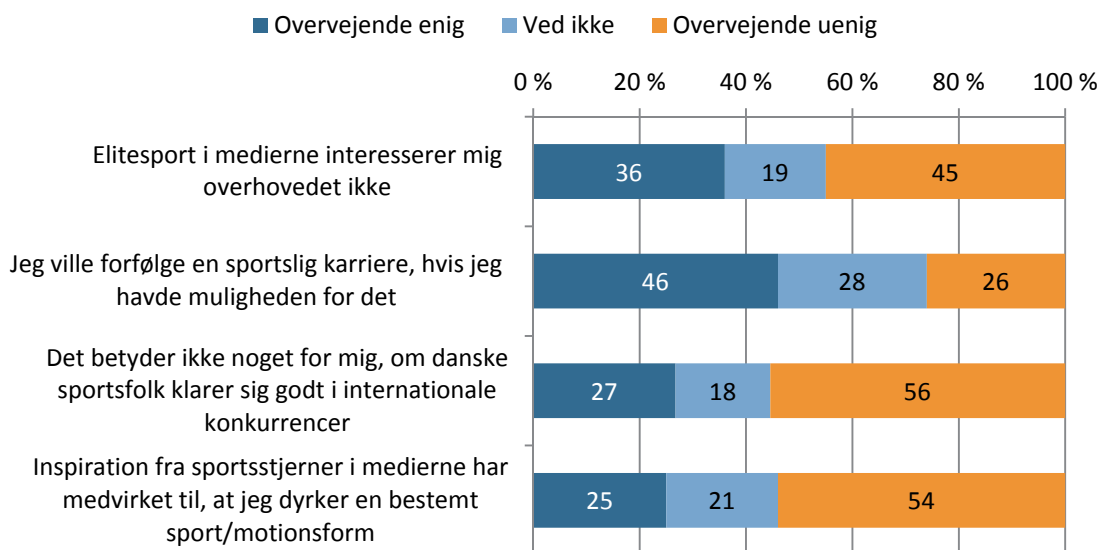
Når man direkte spørger den (aktive del af) den danske befolkning om, hvorvidt inspiration fra sportsstjerner i medierne har medvirket til, at de dyrker en bestemt sport og/eller motionsform, er det gennemgående, at majoriteten angiver, at de ikke er inspireret af eliteudøvere i medierne. Men nogle grupper af danskere er.

Overordnet set svarer 11 pct. af alle de voksne (16+ år) og 25 pct. af børn og unge (7-15 år) således, at de er overvejende enige i, at sportsstjerner i medierne har inspireret dem til at dyrke en bestemt sport¹⁸. Det fremgår af de to nedenstående figurer. Betragtet samlet, dvs. hvor såvel børn, unge og voksne i befolkningen er slået sammen, er 13 pct. af danskerne overvejende enige i udsagnet.

Selvom majoriteten af danskerne således angiver, at de ikke er blevet inspireret af sportsstjerne i medierne til at dyrke en bestemt sports- eller motionsform, betyder det til gengæld ikke, at gode danske sportsresultater ikke betyder noget for danskerne. Som det kan ses nedenfor, svarer 56 pct. af børnene, at de er uenige i udsagnet, at det ikke betyder noget for dem, når danske sportsfolk klarer sig godt. Lidt overraskende, måske, gælder det samme for 71 pct. af de voksne. Det er en relativt høj procentdel.

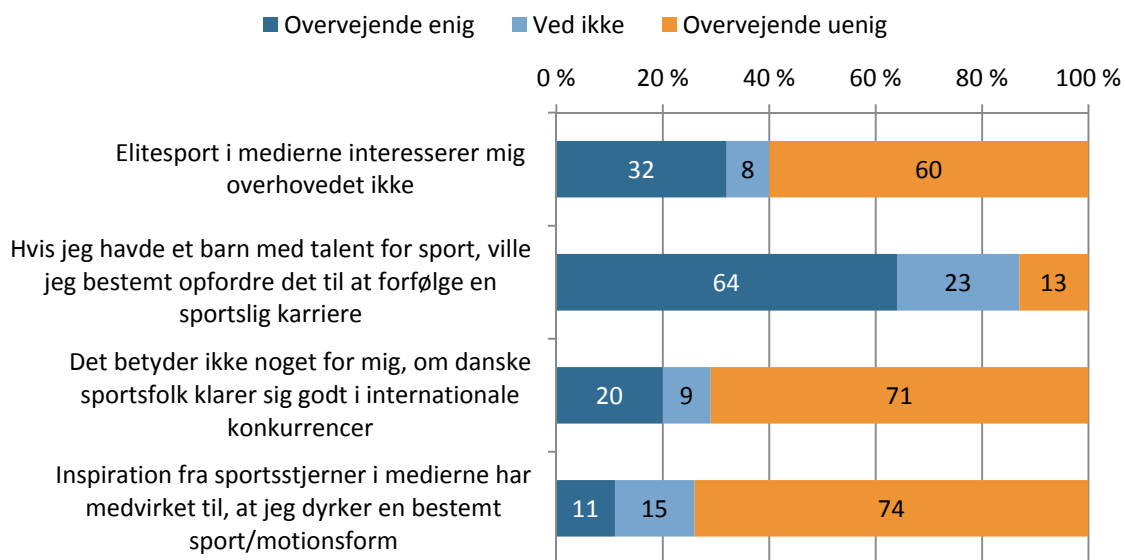
¹⁸ Spørgsmålet er ikke helt godt formuleret i den forstand, at det specificerer inspirationsspørgsmålet i forhold til en bestemt sportsgren. Det burde have været formuleret, så man spurgte til sport i det hele taget. Men som indikator på, om eliten inspirerer, kan det give en vis indsigt.

Figur 1: Børns holdninger til eliteidrætsrelaterede udsagn

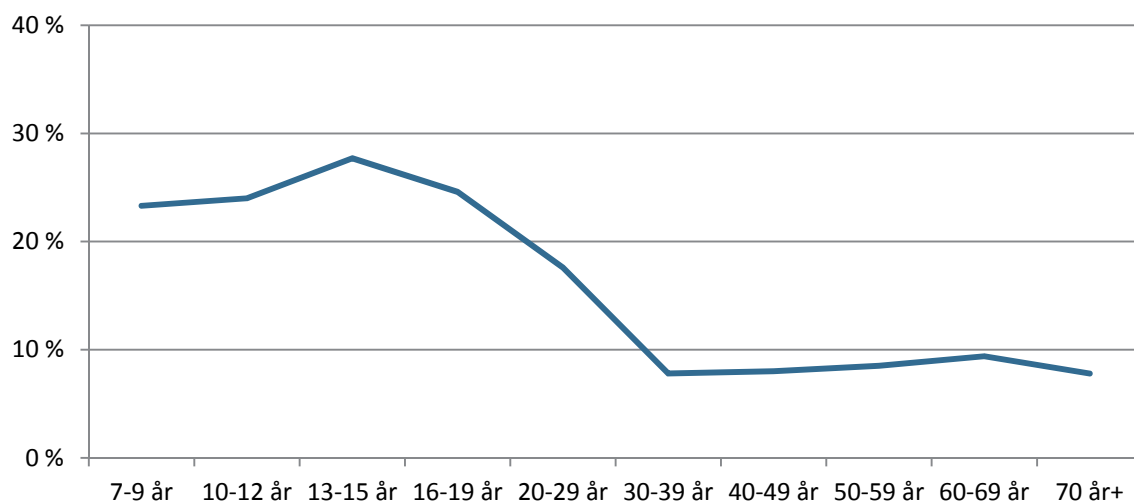
Endvidere angiver 46 pct. af børnene, at de gerne vil forfølge en sportslig karriere, hvis de har mulighed for det, og samtidig angiver 64 pct. af de voksne, at de ville opfordre deres barn til at forfølge en sportslig karriere, hvis de havde et barn med sportsligt talent.

Figur 2: Voksnes holdninger til eliteidrætsrelaterede udsagn

Det er ydermere tydeligt, at det især er unge og drenge (og mænd), der angiver at være inspireret af sportsstjerne i medierne i forhold til eget valg af sport eller motionsform, når vi kigger isoleret på det spørgsmål. Nedenstående to figurer illustrerer dette.

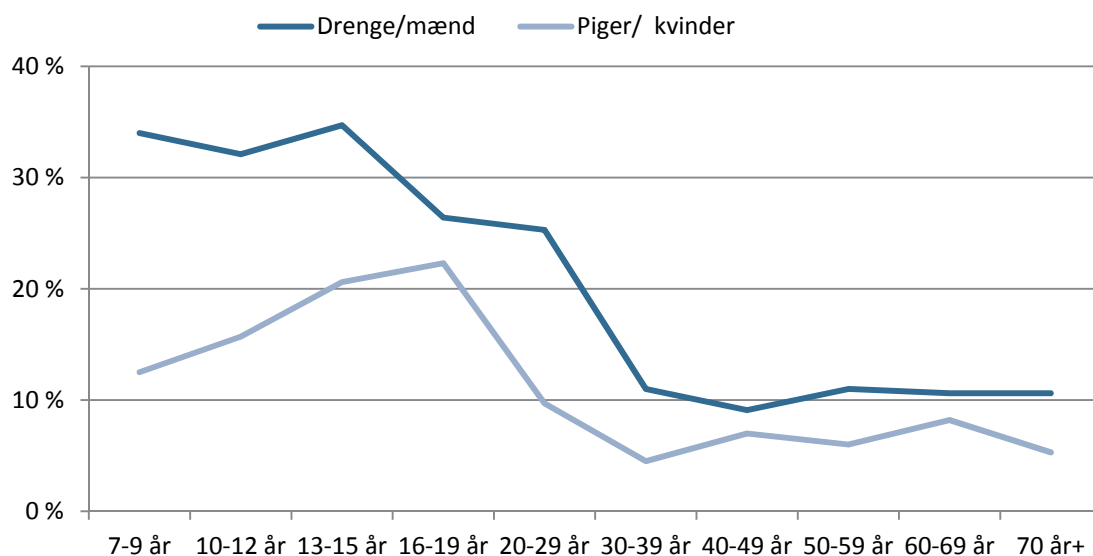
Figur 3: Andel eliteinspirerede, fordelt på alder¹⁹

Som det fremgår, falder andelen af den danske befolkning, som angiver, at de er inspireret til at dyrke sport eller motion med stigende alder fra 13-15 år og i de efterfølgende alderskategorier. I alderen op til 13-15 er andelen stigende.

Der er som nævnt også ret tydelig forskel på køn, hvilket kan ses i nedenstående figur, hvor især unge mænd og drenge i langt højere grad angiver at være inspirerede af eliten i forhold til at dyrke en bestemt sport eller motionsform.

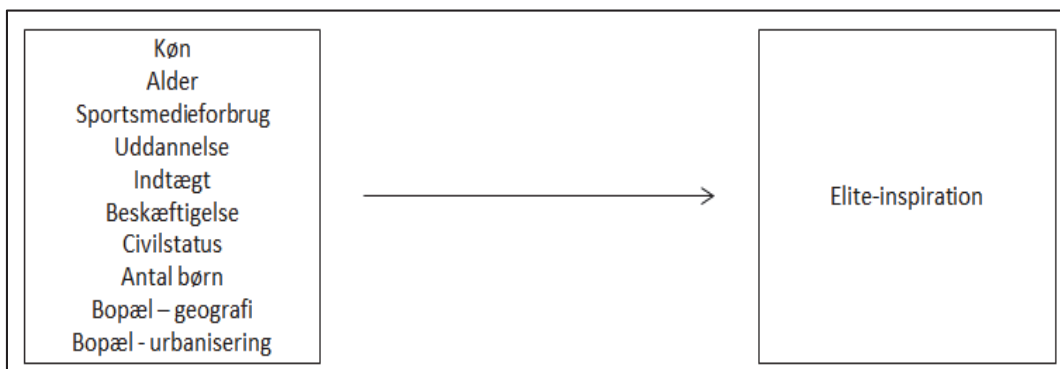
Figur 4: Andel eliteinspirerede, fordelt på køn og alder

¹⁹ Spørgsmålet lyder: "Inspiration fra sportsstjerner i medierne har medvirket til, at jeg dyrker en bestemt sport/motionsform."

Det er i den forbindelse muligt lave mere sofistikerede analyser af, hvem der især efter eget udsagn er inspireret af elitesportsstjerne i medierne ved hjælp af såkaldte 'regressionsanalyser'. Med disse kan vi undersøge, i hvilken grad en række udvalgte variable som køn, alder og sportsmedieforbrug (se figur 5) har indflydelse på, om den enkelte svarer, at han eller hun er inspireret af eliten²⁰.

Figur 5: Mulige variable, der kunne virke ind på, om danskerne er inspirerede af elitesportsfolk i medierne til at dyrke en bestemt sport eller motionsform

Regressionsresultatet, der er gengivet i Bilag 1²¹, viser for børnenes vedkommende, at de baggrundsvARIABLE, der har signifikant, dvs. målbar, indflydelse på, at man efter eget udsagn er inspireret til at dyrke en bestemt sport- eller motionsform, er *køn, alder og sportsmedieforbrug* – hvilket er helt i overensstemmelse med ovenstående formodning.

Drenge angiver således i signifikant højere grad end piger, at de inspirerede af elitesportsstjerne i medierne til at dyrke en bestemt sports- eller motionsform. Desuden fremgår det, at jo mere man forbruger af sport i medierne, jo mere er man tilbøjelig til at angive, at man er elite-inspireret.

Aldersvariablen er en smule mindre signifikant, fordi der ikke er store forskelle mellem børnene fra 7-15 år. Bopæl (region) og forældres aktivitet har ikke signifikant indflydelse og er udelukket af den endelige model.

Gentages regressionsanalysen endvidere for den voksne del af befolkningen viser det sig ikke overraskende, at der er en tydelig *alderspåvirkning*. Jo ældre, man er, jo mindre tilbøjelig er man til at angive, at man er inspireret af sportsstjerner i medierne. Regressionsresultatet fremgår af den anden tabel i Bilag 1.

Endvidere viser det sig, at beskæftigelsesforhold kun i begrænset omfang har indflydelse på folks individuelle eliteinspiration i forhold til *stigende alder og hjemmeboende børn*, som begge trækker eliteinspirationen nedad.

²⁰ For børn er det dog kun muligt at se på de første tre baggrundsvARIABLE og 'Bopæl – geografi' (Region). Til gengæld indgår også forældres idrætsaktivitet (aktiv(e) eller ej).

²¹ Af hensyn til læsevenligheden er de mest tekniske tabeller i de kommende analyser lagt i bilag. Hovedresultaterne beskrives og kommenteres i selve rapportteksten.

Endelig er *sportsmedieforbrug* også blandt voksne en udslagsgivende faktor med høj signifikans. Jo mere man ser sport i medierne, desto mere angiver man således, at inspiration fra sportsstjerner i medierne er inspirationen til selv at dyrke idræt.

Sportsmedieforbrug er sandsynligvis også grunden til, at køn ikke slår ud i denne analyse. Mænd forbruger nemlig sportsmedier væsentlig mere end kvinder, og derfor bliver kønsforskellen forklaret af denne variabel i så høj grad, at køn i sig selv ikke er relevant.

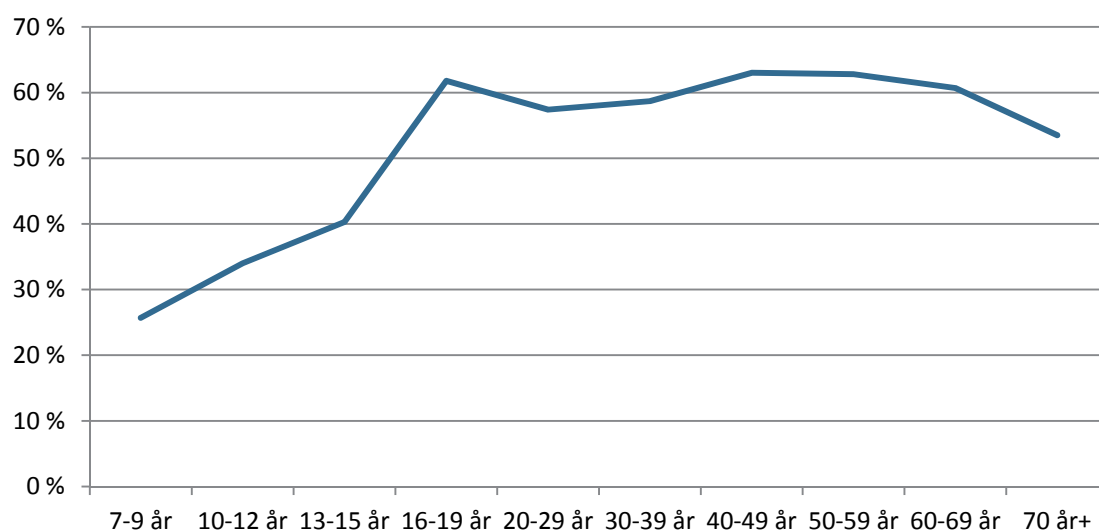
Den samlede konklusion af regressionsanalyserne synes i hovedsagen at være, at de mest eliteinspirerede børn er drenge. I alderen 7-15 år angiver én ud af tre drenge således, at de er blevet inspireret af sportsstjerner i medierne til at dyrke en bestemt sport. Det gælder for én ud af fire teenagere i alderen 16-19 samt for unge mænd i tyverne (i hovedsagen uden børn).

Disse grupper er imidlertid samtidig de, der bruger mest tid på at følge sport i medierne, hvorfor de naturligt også oplever flest sportsstjerner og resultater. For kvindelige respondenter gælder det, at det kun er i aldersgruppen 13-19, at lidt over én ud af fire angiver, at elitesports folk har inspireret dem.

Afføder interesse for elitesport i medierne øget aktivitet?

En anden måde at undersøge spørgsmålet om elitens indvirkning på bredden er at se på, om interesse for elitesport i medierne fører til idrætsaktivitet, når man tager højde for andre faktorer, som kunne tænkes at spille ind (og som undersøgelsen af danskernes motionsvaner giver mulighed for). Det giver en lidt bedre mulighed for at undersøge, om eliteinteresse generelt spiller en rolle for aktivitet, frem for blot at undersøge, hvem der efter eget udsagn er blevet inspireret af sportsstjerne i medierne til selv at dyrke sport.

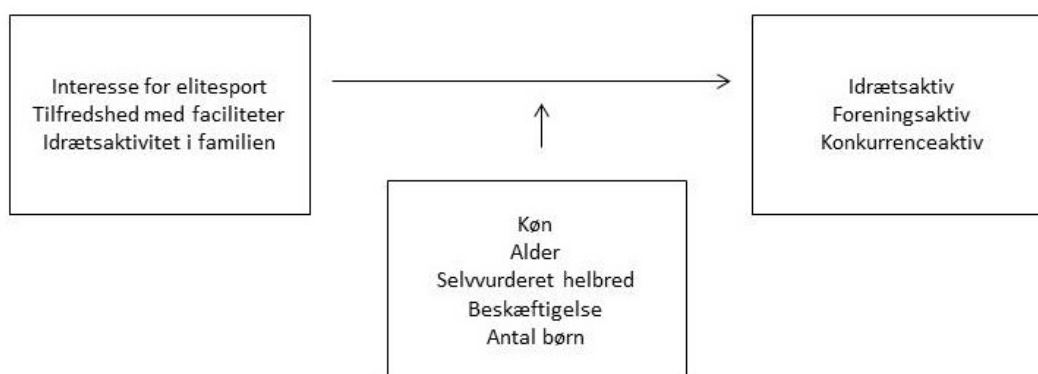
Figur 6: Andel eliteinteresserede, fordelt på alder

En relativt stor del af befolkningen er interesseret i elitesport i medierne, hvilket i motionsvanernes spørgeskema vil sige, at de har svaret 'Overvejende uenig' til, at 'Elitesport i medierne interesserer mig overhovedet ikke'.

Med ovenstående analyser in mente kan vi se nærmere på, om børn (7-15 år) og voksne (16+ år) er mere aktive på forskellige aktivitetsparametre, fordi de interesserer sig for elitesport i medierne, når der er vægtet for de parametre, der allerede har vist sig signifikante. Analysen kan illustreres i nedenstående figur.

Figur 7: Hvilken betydning har forskellige baggrundsvariable for forskellige typer af aktive

Der er opstillet tre såkaldte afhængige variable (boksen til højre i figuren)²². Analysen undersøger således, om graden af idrætsaktivitet, foreningsaktivitet og konkurrenceaktivitet hænger sammen med andre, forklarende variable.

Svagheden i denne analyse er, at data ikke er lavet specifikt til vores analytiske formål. Det er derfor svært at finde egnede uafhængige variable, der ligesom eliteinteresse kan formodes at have indflydelse på aktivitet. Helt oplagt er forældres uddannelse og indkomst. Desværre er der ikke spurgt til disse forhold i spørgeskemaet udsendt til børnene.

Resultatet af regressionsanalysen er vist i den tredje tabel i Bilag 1, hvoraf det fremgår, at der blandt børn synes at være en effekt af eliteinteresse på idrætsaktiviteten (både idrætsaktivitet generelt, i forening og i konkurrence) – også når man tager højde for de skitserede baggrundsvariable som køn, alder etc. (se den fulde regressionsanalyse).

Desuden finder man en stærk og bred sammenhæng med forældrene aktivitetsniveau, mens børnenes tilfredshed med idrætsfaciliteterne ikke ser ud at vægte tungt, når det gælder deres forskellige aktivitetsniveauer.

²² Idrætsaktive omfatter alle, der har svaret ja til, at de normalt dyrker idræt. Foreningsaktive handler om, hvorvidt man dyrker idræt i en idrætsforening. Som aktive tæller alle, der inden for det seneste år har dyrket minimum én idræt regelmæssigt i foreningsregi. Konkurrenceaktive omfatter de, der har svaret, at de inden for det seneste år har deltaget i konkurrencer, turneringer, stævner eller lignende.

Gentager man regressionsanalysen i forhold til voksne viser det sig, at eliteinteresse også spiller en rolle blandt denne gruppe generelt – selv når man tager højde for de ovennævnte baggrundsvariable som køn, alder etc. Regressionsresultatet er gengivet i den fjerde tabel i Bilag 1.

Til gengæld er billedet lidt mindre entydigt, når det gælder sammenhængen mellem voksnes aktivitetsniveau og tilfredshed med faciliteterne, og hvorvidt de har en partner, der selv er aktiv/inaktiv.

Samlet set viser analyserne, at eliteinteressen synes at have en effekt på idrætsdeltagelsen, men omvendt er der også stor sandsynlighed for, at respondenterne er interesserede i elitesport, fordi de selv er aktive og samtidig også følger sport i stor udstrækning i medierne.

Det er svært entydigt at fastslå, om effekten går den ene eller den anden vej. Men at interesse for elitesport også kan stimuleres af aktivitet, herunder aktivitetsniveau, kan begrundes i nedenstående tabel (kun voksne).

Her fremgår det, at de, der har et højere aktivitetsniveau, også har en tendens til at svare, at elitesport i medierne interesserer dem.

Tabel 10: Krydstabulering: Hvor meget interesser danskerne sig for elitesport i medierne set i forhold til aktivitetshyppighed?

n = 3.583		Total	Sport/motion antal gange om ugen					
			Mindst 5 gange pr. uge	3-4 gange pr. uge	1-2 gange pr. uge	1-3 gange pr. måned	Sjældnere	Aldrig
'Elitesport i medierne interesserer mig overhovedet ikke'	Overvejende enig	32 %	29 %	28 %	33 %	38 %	37 %	43 %
	Overvejende uenig	60 %	64 %	66 %	59 %	54 %	52 %	46 %
	Ved ikke	8 %	7 %	6 %	8 %	8 %	11 %	11 %

Uden at kunne give en klar retningspil i forhold til kausaliteten, dvs. årsagssammenhængen, i forholdet synes der – som påpeget af Dawson og Downward (2011) – at være samtidighed (komplementaritet) i fysisk aktivitet og interessen i at følge elitesport i medierne. Hvad der betinger hvad, er dog uklart og vanskeligt at afdække med de foreliggende data.

Man må også være opmærksom på, at forklaringskraften i modellerne opstillet ovenfor ikke er voldsomt store. De anvendte resultatdata er ikke indsamlet efter et undersøgelsesdesign specifikt tilrettelagt til at svare på spørgsmålet om forholdet mellem elite og bredde, men det er rimeligt at konkludere, at der synes at være en effekt (hvis størrelse man kan drøfte styrken i), især blandt visse specifikke grupper af danskere, hvis man spørger dem direkte.

Analyserne bekræfter dog også samtidigt, at en række andre faktorer spiller en rolle i spørgsmålet. Ideen om en automatik mellem eliteinspiration og/eller interesse må derfor – helt i overensstemmelse med resultaterne fra tidligere studier – betragtes som en forsimplet måde at se forholdet på.

I det nedenstående vil vi derfor som supplement til ovenstående analyser undersøge, om det er muligt at finde en påviselig sammenhæng mellem gode sportslige eliteresultater og øget idrætsdeltagelse.

Den konkrete medlemseffekt af international sportslig succes

Som nævnt synes ovenstående analyser at pege på, at det primært er i forhold til drenge og unge mænd (alderen 7-29 år) samt blandt kvindelige teenagere (13-19 år), man kan tale om en mulig inspirationseffekt.

Ét er imidlertid, hvad respondenterne selv angiver, når de skal forklare deres idrætsdeltagelse. Noget andet er, om man kan genfinde resultatet i de reelle medlemstal. Gør den identificerede inspirationseffekt nogen reel og påviselig forskel i medlemstallene?

En måde at afdække dette spørgsmål på er at samkøre resultatdata med medlemstal med henblik på at vurdere, om der er samtidighed i relationen.

Går medlemstallene op eller ned – eventuelt med en mindre forsinkelse – når danske elitesports folk klarer sig godt eller skidt? Er det tilfældet, understøtter det formodningen om en effekt.

I det følgende vil vi undersøge spørgsmålet så bredt som muligt. Af hensyn til rammerne for dette notat zoomer vi imidlertid ind på nogle specifikke sportsgrene. Som det kan ses af nedenstående tabel, er det nemlig inden for disse sportsgrene, at respondenter – som angiver, at de er blevet inspireret af elitesportsstjerne i medierne – selv er aktive. Man kan derfor forvente, at det særligt er inden for disse sportsgrene, at medlemseffekterne burde være størst eller er dermed identificerbare.

Hvilke sports- eller motionsformer dyrker de eliteinspirerede?

Som det fremgår af nedenstående tabel er håndbold, golf, bordtennis, fodbold og basketball de mest hyppige sports- eller motionsformer, som elitesportsinspirerede respondenter dyrker, set i forhold til de sportsaktive danskere, der angiver ikke at være inspirerede af elitesportsstjerner i medierne.

Tabel 11: De fem mest dyrkede sportsgrene/motionsformer blandt danskere, der angiver at have været eliteinspirerede

	Andel, der dyrker de nævnte idrætsgrene, blandt de danskere, der angiver <i>ikke</i> at være inspireret af elitesportsstjerner (pct.)			Andel, der dyrker de nævnte idrætsgrene, blandt de danskere, der angiver at være inspireret af elitesportsstjerner (pct.)		
	Total	Blandt kvinder (13-19 år)	Blandt drenge/mænd (7-29 år)	Total	Blandt kvinder (13-19 år)	Blandt drenge/mænd (7-29 år)
Håndbold	12	14	11	27	34	25
Golf	3	2	4	7	3	8
Bordtennis	7	3	9	14	2	16
Fodbold	40	22	47	73	43	79
Basketball	5	5	6	9	7	9

Tabellen viser, hvor stor en andel der dyrker den givne sport blandt henholdsvis ikke-eliteinspirerede og eliteinspirerede sportsaktive danskere ('total'-kolonnerne), herunder også specificeret på de specifikke køns- og aldersgrupper (til højre for 'total'-kolonnerne). Eksempelvis viser det sig, at der blandt ikke-eliteinspirerede idrætsaktive danskere²³ samlet set er 12 pct., der dyrker håndbold, mens det tilsvarende tal blandt de eliteinspirerede er 27 pct.

Samlet set er det 2,2 gange mere forekommende at dyrke håndbold eller golf blandt eliteinspirerede end blandt respondenter, der angiver ikke at være det (sammenlignet i samme alders- og køns kategorier). I forhold til at spille bordtennis gælder det, at hyppigheden er 1,9 gange større blandt eliteinspirerede danskere, 1,8 gange større i fodbold og 1,7 gange større end i basketball – set i forhold til respondenter, der angiver ikke at være inspirerede af elitesportsstjerner.

Med andre ord er personer, der angiver at være inspirerede af elitesportsstjerner i medierne, overrepræsenterede i de nævnte sportsgrene (og inden for de opgjorte aldersgrupper og køns kategorier).

Det betyder, at det i et lidt bredere perspektiv særligt må være inden for disse sportsgrene, at man kan forvente en gunstig indvirkning på medlemstal, fx når danske elitesportsstjerner klarer sig godt. Nedenfor vil vi afdække, om det kan siges at være tilfældet inden for to af sportsgrenene. Det drejer sig om de to nationalsportsgrene, fodbold og håndbold²⁴.

Fodbold

Med henblik på at vurdere, om elitens sportslige præstationer har indflydelse på udviklingen i breddedeltagelsen, konstrueres en såkaldt flerledet analyse. Først kigger vi med inspiration fra De Bosscher et al. (2013) på, hvorvidt der er sammenhæng mellem udviklingen i medlemstal og danske internationale resultater.

Herefter fokuseres mere specifikt på den nationale kontekst, hvorunder vi på klubniveau ser nærmere på, hvorvidt gode klubresultater influerer på medlemsudviklingen i samme klubber.

Internationale resultater

For at vurdere, hvorvidt gode sportslige resultater for det danske (mandlige) fodboldlandshold virker ind på medlemstallene i fodbold, ser vi på korrelationen mellem tre forskellige mål for sportslig succes og udviklingen i DBU's medlemstal. Med inspiration fra De Bosscher et al. (2013) bruger vi 'Pearsons korrelationskoefficient'. Koefficienten udtryk-

²³ Ikke alle danskere, men kvinder i alderen 13-19 år og drenge/mænd i alderen 7-29 år.

²⁴ Det er kun i begrænset omfang muligt at opdele data i samme delkategorier af danskere, der angiver, at de har været inspirerede, som identificeret ovenfor i forbindelse med gennemgangen af resultaterne fra motionsvaneundersøgelsen. Dette er et problem, der angår præcision i analysen. Desværre er det imidlertid ikke muligt at opdele DIF's medlemstal efter de identificerede aldersgrupperinger.

ker gaden af sammenhæng mellem to variable, og svinger mellem 1 og -1. Herunder angiver 1 fuldstændig positiv korrelation/sammenhæng og -1 det modsatte.

De tre anvendte resultatmål er henholdsvis et konstrueret EliteSportsIndeks (ESI) baseret på en top-syv-point-skala samt UEFA og FIFA's rangeringer af lande. ESI er herunder defineret som mængden af point baseret på en top-syv pointskala de år, hvor Danmark har deltaget i internationale slutrunder (1. plads giver 7 point, 2. plads giver 6 point osv.) i perioden 1988-2010.

Desuden er analysen gennemført med forskudte tidsperioder (fra T_n til T_{n+3} år samt T_{n+5} år) med henblik på at teste, om sportslig succes slår igennem tidmæssigt forskudt på medlemstal. Endelig er medlemstal opstillet i fire forskellige mål: 1) medlemsantallets andel af normalbefolkningen ('Procentvis andel'), absolutte medlemstal ('Absolut'), vækst/fald i procentvis andel målt i procentpoint fra år til år ('Relativ vækst') og vækst/fald fra år til år i de absolutte tal transformeret i den naturlige logaritme ('LN-vækst').

De fire mål udtrykker forskellige regnetekniske tilgange og afprøves alle for at teste, om der kommer et signifikant resultat ud i den ene eller anden tilgang, der meningsfuldt kan tolkes som udtryk for en eliteeffekt.

Testresultaterne for ESI-kørslen i forhold til DBU's medlemstal fremgår af Bilag 2. Her kan det ses, at de eneste signifikante sammenhænge er negative. Er der en effekt af sportslig succes, synes den altså at virke modsat ind på medlemstallene i fodbold. *Medlemstallene falder ved sportslig succes.*

Hvad angår FIFA-rangeringen, er den baseret på den samlede mængde af point et landshold får i løbet af 12 måneder samt en værdi for de kampe, der er spillet før 12 månedersperioden. Værdien af en kamp påvirkes herunder både af modstander, vigtighed og resultat²⁵. Testresultaterne af kørslerne i forhold til FIFA-rangeringen fremgår af den anden tabel i Bilag 2.

Her kan det ses, at der gennem FIFA-rangeringen findes en statistisk effekt i den forstand, at en lavere værdimæssig position (dvs. bedre ranking) synes at være positivt knyttet til udviklingen i medlemstal i flere tilfælde. Det gælder i forhold til procentvis andel og i forhold til relativ vækst. *Vi finder altså voksende medlemstal i forbindelse med bedre ranking.*

Hvad angår UEFA's ranking, der er baseret på nationale klubbers succes i internationale turneringer i den igangværende sæson samt de fire forrige sæsoner, ses testresultaterne i den tredje tabel i Bilag 2.

De eneste signifikante effekter fremkommer i de forskudte perioder (procentvis andel), hvor der er en positiv effekt målt ved koefficienten (-)0,49 (T_{n+3}) og (-)0,65 (T_{n+5}). *Der kan*

²⁵ http://www.fifa.com/mm/document/fifafacts/r&a-wr/52/00/97/fs-590_10e_wrpoints.pdf

altså være tale om en vis positiv sammenhæng mellem danske klubbers resultater i de europæiske turneringer og DBU's medlemstal, som dog kun optræder med en vis forsinkelse.

Alt i alt er resultaterne ikke helt klare og giver modsatrettede resultater. ESI-kørslen giver en negativ effekt, mens anvendelsen af FIFA og UEFA's rangeringer af det danske fodboldlandshold og danske klubber tyder på en vis positiv effekt i forhold til medlemsudviklingen, når de danske hold har klaret sig godt. Man kan diskutere om de modsatrettede resultater er udtryk for usikre data eller andre ubekendte, der ikke er taget højde for i analysen. Fremtidige analyser må eventuelt gå dybere ned i analysen med inddragelse af flere parametre.

I det følgende undersøges det endelig, om der kan ses en effekt af lokale klubresultater på klubmedlemsta, før de samlede resultater afslutningsvist diskuteres.

Nationale resultater på klubniveau (herreklubber, totale medlemstal²⁶)

I denne del sofistikerer vi analyserne yderligere ved at udvide antallet af forklarende variable. Regressionsmodellen til brug for analyse af forholdet mellem sportslige resultater breddedeltagelse antages i denne tilgang at have formen:

$$\text{Medlemstal}_i = \alpha + \lambda \text{Sportslig Succes}_i + \beta \text{Befolkning}_i + \epsilon_i$$

Den afhængige variabel (Medlemstal) dækker (herre-)klubmedlemstal i perioden 1993-2010 enten målt totalt eller i form af procentvis vækst/fald fra år til år.

Den uafhængige variabel *Sportslig Succes* er bygget op så førstepladsen får ét point, anden pladsen får to points osv. Vinderen af den næstbedste række får 13 point, imens andenpladsen får 14 osv.²⁷

Desuden vælger vi at parre data for sportslig succes med data for medlemstal for samme år i regressionen, da både håndbold- og fodbold-sæsonen slutter om foråret²⁸.

Resultatdata til brug for klubanalysen er indsamlet fra Superligaen og første division for årrækken 1993 til 2010 og hentet fra bold.dk og danskfodbold.com. Derudover er medlemstal for klubberne blevet indsamlet fra DIF's medlemsregistre²⁹.

²⁶ Der fokuseres i denne analyse på herrefodboldklubber. I forbindelse med håndboldklubberne deles der op i herre- og dameklubber.

²⁷ Dermed er opbygget et inverst forhold mellem sportslig succes og placering. Det er altså bedst med så få point som muligt. En reel positiv vækst vil således fremstå med et negativt fortegn i de beregnede koefficienter.

²⁸ Hvis vælger at 'lagge' variabelen, snakker vi om et spring på halvandet år, hvilket vurderes som uhenigtsmæssigt.

²⁹ DIF og DGI ændrer opgørelsesmetode i gældende fra 2011, hvorfor analysen kun går til og med 2010, hvor tallene er sammenlignelige.

Variablen *Befolkning* er inspireret af Feddersen et al. (2009), hvorved det søges afdækket, hvorvidt befolkningstilvækst påvirker udviklingen i medlemstal. Befolkningsstatistik er hentet fra Danmarks Statistik³⁰ og beskriver den årlige befolkningstilvækst i den kommune, hvori klubben ligger.

I alt afprøves tre modeller: En såkaldt standard OLS-regression, en random effects-model³¹ samt en probit-model³². Hver især har de tre modeller potentiale til at afdække eventuelle sammenhænge mellem klubbers medlemstal og deres sportslige resultater under respekt for befolkningsudviklingen i hjemkommunen.

Hvad angår den procentvise ændring, fremgår regressionsresultaterne af Bilag 3. Det kan ses, at der generelt er en positiv, men insignifikant, effekt af sportslig succes på medlemstal i OLS- og RE-modellerne. Effekten af befolkningsvækst og sportslig succes viser sig desuden at være positiv, men insignifikant i probit-modellen.

Hvad angår ungdomsmedlemmer (alder <19 år), er regressionsresultaterne opstillet i den anden tabel i Bilag 3. Her kan det ses, at der fremkommer en signifikant, men yderst begrænset effekt i OLS-modellen. En plads opad i ligahierarkiret medfører en vækst på i gennemsnit 6,2 ungdomspillere.

Ser på den absolutte medlemsudvikling i klubberne, fremkommer regressionsresultaterne som opstillet i den tredje tabel i Bilag 3.

Her kan det ses, at der i forhold til såvel det totale medlemstal som for ungdomsmedlemstallet isoleret set (alder <19 år) er en signifikant effekt. Den er tilmed positiv (negativ værdi), hvilket indikerer, at der kan være en effekt på udviklingen i medlemstal. Ifølge OLS-modellen udspringer denne positive medlemseffekt af sportslig succes, mens det i RE-modellen er udviklingen i befolkningstallet, der er forklaringen.

I sidstnævnte er koefficienten dog forsvindende lille. Det må dog bemærkes, at koefficienterne, hvad angår medlemstal også er små. For de totale medlemstal fremgår det, at en forbedring af den klubmæssige placering med én plads i ligaen resulterer i en forbedring af medlemstallet med lige knapt seks medlemmer. For ungdomsmedlemmer isoleret set er tallet lidt højere, men ikke stort. En forbedret placering på en plads i sæsonen giver i gennemsnit ti ekstra medlemmer.

³⁰ FOLK1, BEF1A07 og BEF1A. Det er forsøgt at kompensere for kommunesammenlægningerne, der skete i forbindelse med kommunesammenlægningsreformen, der blev virksom pr. 1. januar 2007.

³¹ Grundlaget for at vælge en Random Effects-model er et forsøg på at inkludere specifikke karakteristika, der gælder for de individuelle klubber og ikke ændrer sig over tid. Da OLS- og RE-modellen endvidere giver meget ens resultater, kan man konkludere, at udnyttelsen af paneldata ikke bidrager med noget til vores analyse. Dog er dette ikke et generelt træk, og RE-modellen vil forsat blive brugt nedenfor.

³² I probit-modellen er medlemstallene kodet således, at udviklingen år for år kodes med 1, hvis der er en positiv vækst og 0 hvis der ingen eller negativ vækst er i medlemstal.

Kigger vi specifikt på aldersgruppen identificeret ovenfor som værende den, der selv angiver at være inspireret af eliteresultater, så fremkommer det, at der i OLS-modellen er en positiv (negativt fortegn) sammenhæng med sportslig succes. Regressionsresultaterne er opstillet i Bilag 3, og det fremgår, at selvom der er en effekt er den ikke stor.

Opsummerende forekommer resultaterne relativt klare, selv om der er lidt modstridende resultater de forskellige modeller imellem. I de modeller, hvor der findes en effekt, er den meget lille og afgrænset til specifikke grupper af idrætsaktive.

Dermed kan det i princippet ikke afvises, at der er en eliteeffekt, men i det omfang, den er der, er den marginal.

Forklaringskraften i visse af modellerne er samtidig også meget lille (lave R^2 -værdier), hvilket peger på at andre variable kan tænkes at virke ind på variationerne i medlemstal. Det vil være en fordel at prøve det af i fremtidige studier.

Håndbold

Internationale resultater

Desværre har det ikke været muligt at finde UEFA/FIFA-lignende rangeringer inden for håndbold, hvorfor en testning af effekten af internationale resultater på medlemstal alene bygger på ESI-tal. Testresultater for totale medlemstal (både kvinder og mænd) set i forhold til et kombineret ESI af såvel mandlige som kvindelige resultater fremgår af Bilag 4.

Her kan det ses, at de eneste signifikante sammenhænge – som det gjaldt for fodbold – er negative. Det tyder med andre ord ikke på en positiv effekt af gode internationale sportslige resultater. Deles data i øvrigt op på køn fremkommer samme billede.

Nationale resultater på klubniveau

Med henblik på at vurdere, hvorvidt der kan identificeres nogen effekt af gode sportslige resultater i forhold til medlemmer på klubniveau i håndbold, er der som i forhold til fodbold opstillet regressionsmodeller med samme variable – her dog opdelt på køn.

Data er indsamlet over de to bedste rækker opdelt på såvel mænd som kvinder samt voksne og ungdomsmedlemmer. Disse observationer er spredt over årrækken 2001-2010 og fordelt på 84 klubber for mændene og 86 klubber for kvinder. Medlemstal er givet af DIF, og resultaterne er baseret på turneringsresultater fra Dansk Håndbold Forbund (DHF). Da der har været mange fusioner og opdelinger af klubber inden for både herre- og kvindehåndbold, er der forsøgt at kompensere for dette.

Af Bilag 5 fremgår regressionsresultaterne for modellerne angående procentvis fremgang, og det kan ses, at der ikke synes at være nogen effekt i forhold til sportslig succes for mænd. Kun kommunal befolkningstilvækst slår ud. I forhold til kvinder finder vi samme resultat.

Kigger vi på de absolutte medlemstal fremkommer der kun én signifikant sammenhæng i forhold til sportslig succes. Det er i forhold til mænd i OLS-modellen. Det kan ses af tabel-
lerne i Bilag 5. Her må det dog også bemærkes, at det primært er befolkningsudviklingen i kommunen, der synes at påvirke medlemstallet. Igen er regressionskoefficienterne dog små.

Deler vi yderligere medlemstal op i forhold til de tidligere identificerede aldersgrupper fra undersøgelsen af befolkningens idrætsvaner, der særligt angav at være eliteinspirerede, synes der heller ikke at være nogen effekt, når der måles på den relative (procentvise) udvikling i medlemstallene. I forhold til kvinder er der dog signifikante sammenhænge at spore, hvad angår befolkningsudvikling (se Bilag 5).

Kigger vi yderligere på medlemstal i forhold til unge inden for de tidligere identificerede aldersgrupper fra undersøgelsen af befolkningens idrætsvaner, der særligt angav at være eliteinspirerede³³, fremkommer regressionsresultatet vist i Bilag 5. Det viser, at der ikke synes at være effekt, når der måles på den relative (procentvise) udvikling i medlemstallene. I forhold til pigerne er der signifikante sammenhænge at spore, hvad angår befolkningsudvikling.

Ses på absolutte tal for samme grupper, kan det af Bilag 5 ses, at der er effekter at finde hos begge køn. Befolkningsudvikling spiller dog også ind i samme kategorier. Tuner vi med andre ord tættere ind på de grupper, der blev identificeret ovenfor som særligt eliteinspirerede, synes vi at se en sammenhæng.

Der er imidlertid et par ting at hæfte sig ved.

For det første skifter regressionen fortegn afhængigt af model. I OLS-modellen er effekten positivt, men i RE-modellen er den negativ. Der synes med andre ord at være klubspecifikke forskelle, der ændrer ved relationen. Enten skyldes det specifikke forskelle, der ikke er taget højde for i modellerne, alternativt er data ikke robust. Men det tyder analyserne dog ikke på.

For det andet er koefficienterne meget små. Fx vil en klubs avancement en enkelt plads opad i ligaen give sig udslag i 3,4 ekstra medlemmer ifølge OLS-modellen for unge mænd. Det er – som tilfældet var i forhold til fodbold – alt andet lige en yderst marginal effekt.

Selvom det altså ikke kan afvises, at der kan være en effekt af sportslige resultater på medlemstal, hvad angår håndbold, så er den altså begrænset til meget specifikke grupper, hvorunder den ovenikøbet er marginal.

³³ For mændenes vedkommende er medlemstallene i denne sammenhæng delt op så mænd optræder i alderen 0-24 år, og for kvindernes vedkommende er alderen 0-18 år.

Opsamlende konklusion

Dette notat har angrebet spørgsmålet om elitens indflydelse fra flere sider. For det første har vi gennemgået den eksisterende litteratur om spørgsmålet og ret entydigt afdækket, at tidligere analyser og forskning ikke har fundet belæg for en klar 'trickle down-effekt', hvor gode resultater på eliteplan har en positiv afsmitning på den brede idrætsdeltagelse.

For det andet har vi med udgangspunkt i foreliggende dansk data søgt at indkredse, i hvilken udstrækning og hvordan en sådan effekt måtte materialisere sig i en hjemlig kontekst.

Analysen er ikke udtømmende i den forstand, at man fx kunne have inddraget analyser af flere sportsgrene og forbedret de anvendte modeller med inddragelse af flere variable og større dataserier. Det ville også have været godt, om der forelå data fra mere detaljerede spørgsmål angående inspirationsspørgsmålet i de danske idrætsvaneundersøgelser. Det gør der imidlertid ikke, og det vil være forbedringer, man kan overveje at sætte ind med i forhold til fremtidige analyser.

Ikke desto mindre synes de her gennemførte analyser i meget stor udstrækning at bekræfte den eksisterende forskning på spørgsmålet om, hvorvidt elitesportens resultater smitter af på breddedeltagelsen. Konklusionen er, at der på det foreliggende grundlag ikke kan siges at eksistere nogen generel automatik mellem de to størrelser, selvom det ikke kan afvises, at der i visse tilfælde er en afsmittende effekt. I det omfang den er til stede, er den dog marginal og reserveret til helt særlige grupper, der i forvejen har interesse for sport, ikke mindst drenge og yngre mænd.

De specifikke medlemsanalyser viser, at når der dykkes ned i områder, hvor den danske befolkning selv angiver at være inspireret, fremkommer ikke et entydigt billede af den formodede effekt på medlemsudviklingen. Analysen af klubber og forbunds medlemstal peger på en vis effekt i forhold til primært de grupper, der ud fra undersøgelsen af befolkningens idrætsvaner er blevet identificeret som værende eliteinspirerede. Men effekten er som nævnt meget lille og i flere henseender uklar. Hvis eliten skulle have en entydig gunstig effekt på bredden, burde den være mere fremtrædende og give kraftigere udslag på disse områder.

Det gør den ikke, og en rimelig samlet tolkning af analyserne må derfor være, at eliten i stor udstrækning er frakoblet bredden i den forstand, at førstnævnte ikke øver nogen systematisk indflydelse på breddedeltagelsesniveauet generelt.

Udviklingen er formentlig primært dikteret af andre faktorer, der typisk ikke synes at være kædet sammen med elitens sportslige resultater. Set i dette lys er det problematisk, hvis ideen om elitens 'trickle down'-effekt bruges som udgangspunkt for politisk planlægning eller til at løfte en argumentation om, at penge brugt på eliten gavner bredden.

I stedet bør fokus rettes på faktorer, der reelt yder indflydelse på idrætsdeltagelsen, og som kan styrkes for at få en eventuelt ønsket effekt på breddedeltagelsen.

Bilag 1: Hvilke faktorer virker ind på eliteinspiration?

Binær logistisk regression: Børns eliteinspiration er knyttet til deres køn, alder og sportsmedieforbrug

Afhængig variabel: Ikke eliteinspireret vs. eliteinspireret (0/1)	
Køn: Dreng (1) vs. Pige (2)	-0,524*** (0,125)
Alder (antal år)	-0,069** (0,025)
Sportsmedieforbrug: Ugentligt i halvtimesintervaller fra '0 timer' (1) til 'Over 5 timer' (8)	0,437*** (0,036)
Konstant	-0,480 (0,3265)
Nagelkerke R ²	0,205
N (antal personer)	1.548

De positive/negative tal i tabellen viser, om der er tale om en positiv eller negativ sandsynlighed for en statistisk sammenhæng. Eksempelvis kan man af tabellen udlede, at der er 52,4 procent mindre sandsynlighed for, at piger er eliteinspirerede sammenlignet med drenge. Andre talværdier kan dog være sværere at fortolke så simpelt. De mere tekniske elementer i beregningerne, herunder dens usikkerhed (R²-værdien) og standardafvigelsen i parentes efter resultaterne, står med lysegråt. *p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

Binær logistisk regression: Voksnes eliteinspiration er knyttet til især deres alder, antal hjemmeboede børn og sportsmedieforbrug

Afhængig variabel: Ikke eliteinspireret (0) vs. Elite-inspireret (1)		
Alder (antal år)	-0,021*** (0,006)	
Beskæftigelse: Reference	Pensioneret	*
	Under uddannelse	-0,047 (0,325)
	Ledig/orlov	0,078 (0,352)
	I arbejde	-0,414 (0,220)
Antal hjemmeboende børn: Fra 'Ingen' (0) til '3 eller flere' (3)	-0,211** (0,070)	
Sportsmedieforbrug: Ugentligt i halvtimesintervaller fra '0 timer' (1) til 'Over 5 timer' (8)	0,300*** (0,025)	
Konstant	-1,778*** (0,433)	
Nagelkerke R ²	0,132	
N	2.876	

*p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

Multilevel regression: Børns aktivitetsniveauer er knyttet sammen med deres eliteinteresse og forældrenes aktivitetsniveau

Afhængig variabel Nej (0) vs. Ja (1)	Idrætsaktiv		Foreningsaktiv		Konkurrenceaktiv	
	Delvis regr.	Fuld regr.	Delvis regr.	Fuld regr.	Delvis regr.	Fuld regr.
Eliteinteresse Nej (0) vs. Ja (1)	1,143*** (0,163)	1,159*** (0,172)	1,092*** (0,164)	1,128*** (0,172)	1,479*** (0,126)	1,348*** (0,130)
Tilfreds med faciliteter 1-5 (= Meget tilfreds)	0,158* (0,070)	0,122 (0,072)	0,197** (0,069)	0,163* (0,072)	0,116* (0,058)	0,108 (0,060)
Aktive forældre Nej (0) vs. Ja (1)	1,119*** (0,163)	0,971*** (0,169)	0,802*** (0,168)	0,635*** (0,175)	0,630*** (0,146)	0,552*** (0,150)
Køn ♂ (1) vs. ♀ (2)		0,054 (0,163)		0,063 (0,164)		-0,372** (0,128)
Alder Antal år		-0,103** (0,033)		-0,135*** (0,033)		0,039 (0,026)
Selvurderet helbred 1-5 (= Meget godt)		0,603*** (0,115)		0,388** (0,115)		0,429*** (0,099)
Konstant	-0,072 (0,305)	-1,336 (0,783)	0,054 (0,303)	0,073 (0,790)	-0,706** (0,268)	-2,290*** (0,650)
Nagelkerke R²	0,128	0,177	0,100	0,134	0,165	0,187
N	1.564	1.553	1.566	1.554	1.503	1.493

*p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

Multilevel regression: Voksnes aktivitetsniveauer er over en bred kam knyttet sammen med eliteinteresse og mere punktvis med tilfredshed med faciliteter og partners egen aktivitet

Afhængig variabel Nej (0) vs. Ja (1)	Model 1: Idrætsaktive		Model 2: Foreningsaktive		Model 3: Konkurrenceaktive		
	Delvis	Fuld	Delvis	Fuld	Delvis	Fuld	
Eliteinteresse Nej (0) vs. Ja (1)	0,393*** (0,093)	0,378*** (0,103)	0,673*** (0,085)	0,595*** (0,090)	1,042*** (0,105)	0,956*** (0,114)	
Tilfreds med faciliteter 1-5 (= Meget tilfreds)	0,245*** (0,046)	0,127* (0,051)	0,144** (0,042)	0,158** (0,046)	-0,023 (0,047)	0,000 (0,053)	
Aktiv partner (Kat.)							
Reference:	Ja	***	***	***	***	**	
	Nej	-1,544*** (0,105)	-1,487*** (0,112)	-0,552*** (0,092)	-0,493*** (0,097)	-0,383*** (0,107)	-0,292* (0,116)
	Ingen partner	-0,787*** (0,114)	-0,785*** (0,133)	-0,164 (0,097)	-0,221* (0,110)	-0,035 (0,106)	-0,094 (0,130)
Køn ♂ (1) vs. ♀ (2)		0,185 (0,099)		-0,389*** (0,084)		-0,645*** (0,098)	
Alder (antal år)		0,011*		0,000		-0,020***	

		(0,005)		(0,004)		(0,005)
Selvvurderet helbred 1-5 (= Meget godt)		0,825*** (0,067)		0,269*** (0,056)		0,533*** (0,071)
Beskæftigelse (Kat.)						
Reference:	I arbejde					***
	Stud.	0,189 (0,183)		0,056 (0,161)		-0,149 (0,181)
	Ledig/ orlov	-0,395 (0,233)		-0,040 (0,218)		-1,132*** (0,313)
	Pension.	0,113 (0,180)		-0,014 (0,152)		-0,509** (0,196)
Hjemmeboende børn (antal, fra 0 til ≥3)		-0,070 (0,051)		-0,061 (0,044)		0,000 (0,050)
Konstant	0,361 (0,210)	-3,012*** (0,439)	-0,944*** (0,195)	-1,330*** (0,377)	-1,212*** (0,223)	-1,422** (0,451)
Nagelkerke R²	0,142	0,231	0,056	0,083	0,069	0,186
N	2.788	2.580	2.795	2.586	2.466	2.289

*p < 0,05; **p < 0,01; ***p < 0,001.

Bilag 2: Fodboldmedlemmer og internationale resultater

DBU-medlemstal og ESI i fodbold, 1988-2010

ESI - Fodbold	Procentvis andel	Absolut	Relativ Vækst	LN-Vækst
T	0,370192824	***-0,5676247	0,112642530	** -0,398812246
T-1	0,291473427	***-0,5904528	-0,169583605	-0,263681583
T-2	0,244571693	** -0,4227600	-0,006390336	0,361297027
T-3	0,156364912	** -0,4208906	-0,021730256	-0,184212351
T-5	0,208097579	-0,2573016	0,103728080	-0,002312733

*p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

DBU-medlemstal og FIFA-Ranking i fodbold, 1988-2012

FIFA	Procentvis andel	Absolut	Relativ Vækst	LN-Vækst
T	***-0,747091513	0,701031457	*-0,360375593	-0,022937596
T-1	***-0,728139700	0,724980636	-0,177549703	0,115236241
T-2	***-0,769697198	0,771497370	-0,318611652	0,214033751
T-3	***-0,600932379	0,758244364	-0,029750110	0,240164620
T-5	-0,280137523	0,498360576	-0,256083492	0,224339457

*p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

DBU medlemstal og UEFA-ranking, 1988-2012

UEFA	Procentvis andel	Absolut	Relativ Vækst	LN-Vækst
T	0,109544039	0,389124340	-0,141969321	-0,075171119
T-1	-0,058498745	0,425252598	-0,193578803	-0,091089710
T-2	-0,274347928	0,431340333	-0,284231628	-0,082449723
T-3	** -0,492167923	0,344421715	-0,257655792	-0,204322241
T-5	***-0,658312151	0,186222577	-0,243061330	0,257493805

*p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Bilag 3: Fodboldmedlemmer og nationale resultater

Regressionsresultat, procentvisændring i medlemstal, fodbold, alle

Pct.-ændring i medlemstal	OLS	Random Effects	Probit ³⁴
Sportslig succes	-0.087	-0.087	-0.011
	(-0,81)	(-0,81)	(-1,36)
Befolkningsudvikling i kommunen	0,0006	0,0006	0,0
	(1,28)	(0,32)	(1,09)
Panel Data	Nej	Ja	Ja
Obs.	172	172	172
R ²	0,005	0,003	-
Pseudo Loglikelihood	-	-	-115,53

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, procentvisændring i medlemstal, unge alder: <19

Pct.-ændring i medlemstal	OLS	Random Effects	Probit ³⁵
Sportslig succes	-6,212	-2,825	-0,014
	**(-2,59)	(-1,35)	(-1,48)
Befolkningsudvikling i kommunen	4,048	1,615	0,058
	(0,10)	(1,04)	(0,50)
Panel Data	Nej	Ja	Ja
Obs.	193	193	173
R ²	0,036	0,035	
Pseudo Loglikelihood			-116,425

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, absolut udvikling i medlemstal, alle

Totale medlemstal	OLS	Random Effects
Sportslig succes	-5.95	-2,53
	**(-2,14)	(-1,34)
Befolkningsudvikling i kommunen	0,0	0
	(-7,89)	(-0,9)
Panel Data	Nej	Ja

³⁴ Det skal bemærkes, at skiftet fra de to første modeller til probit-modellen vender fortegnet for effekten, der søges. Det vil sige, at i modellerne vil en real positiv virkning af sportslig succes medføre negativt fortegn. Da vi ser dette i alle modellerne, kan man derudaf fortolke, at der ikke er strukturelle problemer i vores modeller.

³⁵ Det skal bemærkes, at skiftet fra de to første modeller til probit-modellen vender fortegnet for effekten, der søges. Det vil sige, at i modellerne vil en real positiv virkning af sportslig succes medføre negativt fortegn. Da vi ser dette i alle modellerne kan man derudaf fortolke, at der ikke er strukturelle problemer i vores modeller.

Obs.	192	192
R ²	0.0997	0.005

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, absolut udvikling i medlemstal, kun ungdom (alder: <19)

Ungdomsmedlemstal (total)	OLS	Random Effects
Sportslig succes	-10.14	-0,437
	***(-3,79)	(-0,19)
Befolkningsudvikling i kommunen	0,0	0,0
	(-5,96)	**(-2,02)
Panel Data	Nej	Ja
Obs.	97	97
R ²	0.205	0.003

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, absolut udvikling i medlemstal, idrætsvaneopdeling (mænd, alder: <24)

Ungdomsmedlemstal (total)	OLS	Random Effects
Sportslig succes	-5,982	-2,581
	***(-2,72)	(-1,27)
Befolkningsudvikling i kommunen	-0,0001	0,006
	(-0,13)	(1,00)
Panel Data	Nej	Ja
Obs.	192	192
R ²	0,0324	0,005

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, relativ udvikling i medlemstal, idrætsvaneopdeling (mænd, alder: <24)

Ungdomsmedlemstal	OLS	Random Effects
Sportslig succes	-6,212	-2,825
	**(-2,59)	*(-1,78)
Befolkningsudvikling i kommunen	4,048	1,615
	(0,10)	(1,12)
Panel Data	Nej	Ja
Obs.	192	192
R ²	0,036	0,035

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Bilag 4: Håndboldmedlemmer og internationale resultater

DHF-medlemstal og ESI i håndbold, 1988-2010

ESI				
	Procentvis andel	Absolut	Relativ Vækst	LN-Vækst
T	***-0,555033739	***-0,494895653	0,126579096	0,368616148
T-1	**0,371718831	-0,252243088	0,205852503	0,515117127
T-2	-0,234544689	-0,064146101	0,015476435	0,26121616
T-3	-0,178544684	0,005886899	*-0,357165857	-0,08572591
T-5	-0,18882144	-0,003276615	0,122748566	-0,107794953

*p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Bilag 5: Håndboldmedlemmer og nationale resultater

Regressionsresultat, procentvisændring i medlemstal, håndbold, mænd, total

Medlemstal (Relativ Vækst)			
Mænd	OLS	Random Effects	Probit
Sportslig succes	-0,0002	-0,0002	0,0048
	(-0,06)	(-0,08)	(0,56)
Befolkningsudvikling i kommunen	-0,0084	-0,0084	0,0079
	***(-6,09)	***(-5,91)	(0,72)
Panel Data	Nej	Ja	Ja
Observationer	261	261	252
R-Squared	0,0623	0,0623	
Pseudo-Likelihood			-171,37

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, procentvisændring i medlemstal, håndbold, kvinder

Medlemstal (Relativ Vækst) alle			
Kvinder	OLS	Random Effects	Probit
Sportslig succes	0,0021	0,0022	0,0016
	(1,25)	(1,36)	(0,14)
Befolkningsudvikling i kommunen	-0,0093	-0,0094	0,0252
	***(-4,67)	***(-4,54)	** (2,39)
Panel Data	Nej	Ja	Ja
Observationer	212	212	213
R-Squared	0,1738	0,1738	
Pseudo-Likelihood			-144,94

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, udvikling i absolutte medlemstal alle, håndbold, opdelt på køn

	Mænd	Mænd	Kvinder	Kvinder
	Total	Total	Total	Total
	OLS	RE	OLS	RE
Sportslig succes	-1,8721	0,2219	-2,2195	1,8477
	*(-1,66)	(0,23)	(-2,14)	(1,37)
Befolkningsudvikling i kommunen	0,0009	0,0004	0,0004	0,007
	*** (4,36)	(1,22)	** (2,16)	** (2,29)
N	300	300	255	255
R ²	0,0961	0,0831	0,047	0,0105

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, udvikling i relative medlemstal for særligt eliteinspirerede, håndbold

	Mænd	Mænd	Kvinder	Kvinder
	Total	Total	Total	Total
	OLS	RE	OLS	RE
Sportslig succes	-1,8721	0,2219	-2,2195	1,8477
	*(-1,66)	(0,23)	(-2,14)	(1,37)
Befolkningsudvikling i kommunen	0,0009	0,0004	0,0004	0,007
	*** (4,36)	(1,22)	** (2,16)	** (2,29)
N	300	300	255	255
R ²	0,0961	0,0831	0,047	0,0105

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, udvikling i relative medlemstal for særligt eliteinspirerede, håndbold

Medlemstal - Unge (Relativ vækst)				
	Herre		Damer	
	OLS	Random Effects	OLS	Random Effects
Sportslig succes	-0,0024	-0,0029	0,0021	0,0023
	(-0,80)	(-1,23)	(0,82)	(0,87)
Befolkningsudvikling i kommunen	-0,0014	-0,0014	-0,0081	-0,0082
	(-0,13)	(-0,25)	**(-2,42)	**(-2,29)
Panel Data	Nej	Ja	Nej	Ja
Observationer	252	252	212	212
R-Squared	0,0049	0,0049	0,0271	0,027

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Regressionsresultat, udvikling i absolutte medlemstal for særligt eliteinspirerede, håndbold

	Mænd	Mænd	Kvinder	Kvinder
	Unge	Unge	Unge	Unge
	OLS	RE	OLS	RE
Sportslig Succes	-3,3740	0,1282	-1,6844	1,1514
	*(-1,85)	(0,17)	**(-2,37)	*(1,72)
Befolkningsudvikling i kommunen	0,0079	0,0039	0,0009	0,0032
	*** (4,87)	** (2,47)	(1,35)	** (2,50)
N	300	300	255	255
R ²	0,1208	0,1011	0,0278	0,0032

Note: *p < 0,10; **p < 0,05; ***p < 0,01

Litteratur

- Cashman, R., Toohey, K., Darcy, S., Symons, C., & Stewart, B. (2004). When the Carnival is over: evaluating the outcomes of mega sporting events in Australia. *Sporting Traditions*, 21, pp. 1-32.
- Coalter, F. (2004). Stuck in the Blocks? A sustainable sporting legacy? In A.Vigor & M. Mean (Eds.), *After the Gold Rush: a Sustainable Olympics for London*. pp. 93-108. London: The London Olympics Institute for Public Policy Research/DEMOS.
- Dawson, P. & Downward, P. (2011). Participation, spectatorship and media coverage in sport: some initial insights. In W.Andreff (Ed.), *Contemporary Issues in Sports Economics: Participation and Professional Team Sports*. pp. 15-42. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
- De Bosscher, V., Sotiriadou, P., & van Bottenburg, M. (2013). Scrutinizing the sport pyramid metaphor: an examination of the relationship between elite succes and mass participation in Flanders. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 5, pp. 319-339.
- Feddersen, V., Jacobsen, S., & Maening, W. (2009). Sport Heroes and Mass Sports Participation: The (double) Paradox of the 'German Tennis Boom'. *Hamburg Contemporary Economic Discussions*, 29, pp. 1-24.
- Hamer, M., Wieler, R., & Stamatakis, E. (2014). Watching sport on television, physical activity, and risk of obesity in older adults. *BMC Public Health*, 14, pp. 1-4.
- Hanstad, D. V. & Skille, E. (2010). Does Elite Sport Develop Mass Sport? A Norwegian Case Study. *Scandinavian Sport Studies Forum*, 1, pp. 51-68.
- Hedal, M. (2006). *Sport på Dansk Tv: En Analyse af samspillet mellem sport og dansk tv 1993 - 2005*. Copenhagen: Danish Institute for Sports Studies.
- Hindson, A., Gidlow, B., & Peebles, C. (1994). The trickledown effect of top-level sport: Myth or reality? A case study of the Olympics. *Australian Leisure and Recreation*, 4, pp. 16-24.
- Hogan, K. & Norton, K. (2000). The "price" of olympic gold. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 3, pp. 203-218.
- Kirkegaard, K. L. & Fester, M. (2013). *Badminton i Danmark. Et notat om badmintonidrættens udvikling og fremtid*. Brøndby: Danmarks Idrætsforbund. <http://www.dif.dk/~media/nyt/pdf-filer/specialforbundsanalyse%20%20badminton%20danmark%20%20final%20version%2025%20april%202013.pdf>. Accessed: 16-8-2013.
- Kjeldsen, K. (2008). *Sport i Danmark*. Økonomisk Institut, Københavns Universitet, København.
- KPMG Consulting (2002). *Eliteidrættens struktur og styring*. Brøndby: Danmarks-Idrætsforbund.
- Kulturministeriets eliteidrætsudvalg (1983). *Betænkning om eliteidrætten i Danmark*. (Rep. No. Betænkning nr. 992). København: Kulturministeriet.

Laub, T. B. & Pilgaard, M. (2013). Sports participation in Denmark 2011. Denmark: Danish Institute for Sports Studies. <http://www.idan.dk/showPublikationfil.aspx?filid=70d674a0-68d3-4caf-a6a2-a1ce00ac9cdc>.

McCartney, G., Thomas, S., Thomson, H., Scott, J., Hamilton, V., Hanlon, P. et al. (2010). The health and socioeconomic impacts of major multi-sport events: a systematic review (1978-2008). *British Medical Journal*, 340, pp. 1-9.

Ministeriet for Kulturelle Anliggender (1974). Betænkning om Idrætten og Friluftslivet. (Rep. No. Betænkning nr. 709). København: Ministeriet for Kulturelle Anliggender.

MORI (2004). Curling Success and its Impact on Participation. (Rep. No. Research Report no. 92). Edinburgh: Sportscotland. <http://www.sportscotland.org.uk/NR/rdonlyres/AACEAF4B-9EB6-4F34-9DCA-443D8D9E3687/0/CurlingStudyResearchReportNo92.pdf>.

Murphy, N. M. & Bauman, A. (2007). Mass Sporting and Physical Activity Events - Are They "Bread and Circuses" or Public Health Interventions to Increase Population Levels of Physical Activity. *Journal of Physical Activity and Health*, 4, pp. 193-202.

Nielsen, K. (2002). Skaber elite bredde - og omvendt? En analyse af resultater og tilgang i udvalgte idrætsgrene 1981-2001. In H.Eichberg & B. V. Madsen (Eds.), *Idrættens enhed eller mangfoldighed*. pp. 213-222. Århus: Forlaget KLIM.

Pilgaard, M. (2009). Sport og motion i danskernes hverdag. (1 ed.) (vols. 1) København: Idrættens Analyseinstitut.

Storm, R. K. (2011). Skaber elite bredde? En analyse af aktuel forskning. *Idrottsforum.org*, 143, pp. 1-21.

Storm, R. K. & Almlund, U. (2006). *Håndboldøkonomi.dk: Fra forsamlingshus til forretning*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Storm, R. K. & Jørgensen, L.-T. (2013). Elitesportsmiljøet i Danmark 2012. Analyse af det danske eliteidrætsmiljø baseret på undersøgelsen 'Sport Policy Factors Leading to International Sporting Success' (SPLISS). København: Idrættens Analyseinstitut.

Storm, R. K. & Nielsen, K. (2013). Dansk elitesport i fremgang. [On-line]. Available: http://www.idan.dk/~media/PdfWord/Pdf2013/Dansk%20elitesport%20i%20fremgang_2012_resultater%20Final_a.pdf. Accessed: 20-6-2013.

Veal, A. J. & Frawley, S. (2009). 'Sport for All' and Major Sporting Events: Trends in Sport Participation and the Sydney 2000 Olympic Games, the 2003 Rugby World Cup and the Melbourne 2006 Commonwealth Games. (Rep. No. 2). Sydney: University of Technology Sydney, Australian Centre for Olympic Studies, School of Leisure, Sport and Tourism, Faculty of Business.

Weed, M., Coren, E., & Fiore, J. (2008). A Systematic Review of the Evidence Base for Developing a Physical Activity, Sport and Health Legacy from the London 2012 Olympic and Paralympic Games. Canterbury: Centre for Sport, Physical Education and Activity Research (SPEAR), Canterbury Christ Church University.

<http://www.london.nhs.uk/webfiles/Independent%20inquiries/Developing%20physical%20activity%20and%20health%20legacy%20-%20full%20report.pdf>.